

Labklājības ministrija

GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS 2023

2024. GADĀ

2023

SATURS

Priekšvārds	3
Pamatinformācija	5
Finanšu resursi	6
Darbības rezultāti	7
Pētījumi	12
Resorā nodrošinātie pakalpojumi	14
Pasākumi vadības un darbības uzlabošanai	15
Personāls	17
Komunikācija ar sabiedrību	19
Nozīmīgākie plānotie pasākumi 2024. gadā	23
<i>1. pielikums</i> Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (pamatbudžets)	26
<i>2. pielikums</i> Valsts budžeta finansējums un izlietojums (valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets)	27
<i>3. pielikums</i> Pārskata gada budžeta programmu (apakšprogrammu) izpilde	28
<i>4. pielikums</i> Pārskata gadam apstiprinātie prioritārie pasākumi	31
<i>5. pielikums</i> Sociālais atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem pārskata gadā	32
<i>6. pielikums</i> Darbības stratēģijas 2020.–2023. gadam novērtējums	36
<i>7. pielikums</i> Darbības stratēģijas 2020.–2023. gadam rādītāju ieviešana	42
<i>8. pielikums</i> Labklājības ministrijas publisko pakalpojumu rezultāti	47
<i>9. pielikums</i> Ministrijas struktūra	48

Valsts sekretārs **Ingus Alliks**

CIENĪJAMAIS LASĪTĀJ!

Publiskajā pārskatā par 2023. gadu atskatāmies uz būtiskākajiem paveiktajiem darbiem sociālajā jomā, kā arī iezīmējam turpmāk plānoto. Savā priekšvārdā piedāvāju uz šiem darbiem paskatīties caur Labklājības ministrijas vērtību prizmu.

Cilvēks. Pilnveidojot sociālās jomas atbalstu, esam strādājuši pie jaunu pakalpojumu izveides dažādām mērķa grupām. Pārskata periodā ieviests jauns pakalpojums – atbalsta persona lēmumu pieņemšanā. Tas palīdzēs atbalstāmajai personai īstenot savas tiesības vienlīdzīgi ar citiem, piemēram, pilnveidojot spējas pārstāvēt sevi un aizsargāt savas intereses. Savukārt, lai sniegtu atbalstu vardarbībā cietušiem bērniem un viņu nevardarbīgajiem tuviniekiem, turpinājās sagatavošanās Bērna mājas darbības uzsākšanai.

Sagatavojām vēl vienu jaunu pakalpojumu – mobilās komandas paliatīvās aprūpes pakalpojumu personas dzīvesvietā (hospisa aprūpe). Šis pakalpojums pieejams no 2024. gada 1. janvāra visur Latvijā, un tajā papildus veselības aprūpes pakalpojumiem ietverta sociālā aprūpe, psihoemocionālais atbalsts un tehniskie palīg līdzekļi. Vienlaikus pārskata gadā īstenots arī izmēģinājumu projekts, kura ietvaros līdz 2023. gada 31. decembrim atbalsts ir nodrošināts 100 paliatīvās aprūpes pacientiem un 53 tuviniekiem.

Rūpējoties par bērnu labāko interešu ievērošanu, veltījām resursus ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru pakalpojumu klāsta paplašināšanai, tostarp paredzēta adoptētāja raksturojuma bāriņtiesām sagatavošana, sociālā darbinieka konsultācijas aizbildņiem un adoptētājiem, kā arī mācību aizbildņiem izveidošana. Kopš 2023. gada 1. aprīļa ikvienam, kurš tiek iecelts par aizbildni, jāapgūst šāda mācību programma aizbildnībā esoša bērna pilnvērtīgas aprūpes, tiesību un interešu nodrošināšanai.

Atbildība. Lai veicinātu ienākumu nevienlīdzības mazināšanos, ar 2023. gada 1. jūliju tika paaugstināti minimālo ienākumu sliekšņi pēc vienotas metodoloģiskās pieejas pabalstiem un pensijām, un turpmāk šis apmērs tiks pārskatīts katru gadu, nevis kā iepriekš – ne retāk kā reizi trijos gados. Paralēli 2023. gada 5. oktobrī Satversmes tiesa atzina minimālo ienākumu sliekšni nosakošās likumu normas par neatbilstošām Satversmes 1. un 109. pantam un spēkā neesošām no 2025. gada 1. janvāra, tāpēc 2024. gadā Labklājības ministrija kopā ar partneriem turpinās darbu pie minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveidošanas.

Novērtējot abu vecāku nozīmīgo lomu bērna dzīvē, mainīti vecāku pabalsta piešķiršanas un izmaksas nosacījumi. Sākot ar 2023. gada 1. janvāri, katram no vecākiem pieejama vecāku pabalsta nenododamā daļa, proti, turpmāk katram no vecākiem ir individuālas tiesības būt apmaksātā bērna kopšanas atvaļinājumā divus mēnešus, kurus nevar nodot otram vecākam. Vecāku pabalsta nenododamā daļa ir apmaksāta, to var izmantot elastīgi pa daļām līdz bērna astoņu gadu vecumam, un, kas būtiski, šo daļu abi vecāki var izmantot arī vienlaicīgi. Tāpat līdz 50% ticis palielināts vecāku pabalsta apmērs strādājošiem vecāku pabalsta saņēmējiem.

No 2023. gada 1. jūlija palielināts arī pabalsta apmērs transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir aprūtināta pārvietošanās. Tas nebija pārskatīts kopš 2007. gada. Ņemot vērā, ka šis nav vienīgais ilgstoši nepārskatītais pabalsts, 2024. gadā turpināsim uzsākt darbu, izvērtējot vecāku pabalsta un bērna kopšanas pabalsta, kā arī citu pabalstu ģimenēm ar bērniem, tostarp ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem, pilnveides iespējas.

Sadarbība. Pārskata gadā kopā ar partneriem strādājām pie divu Valdības rīcības plānu sagatavošanas¹, nodrošinot pēctecīgus pasākumus dažādu sabiedrības grupu atbalstam, tostarp bērnu aizsardzības jautājumi, vardarbības mazināšanas un atbalsta pasākumi cietušajiem, pašvaldībā obligāti nodrošināmo sociālo pakalpojumu noteikšana, minimālās mēneša darba algas noteikšanas un pārskatīšanas kārtības izstrāde, pensijas indeksācijas kārtības pārskatīšana u.c..

2023. gadā noslēdzās vairāku Labklājības ministrijas atbildībā esošu plānu īstenošana, kas paredzēja konkrētus paveicamos uzdevumus personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai, sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai, darba aizsardzības jomas attīstībai un sociālo pakalpojumu pilnveidošanai un attīstībai, tāpēc 2024. gadā partneri tiks aicināti piedalīties sasniegtā izvērtēšanā un jaunu uzdevumu nosprausšanā 2024.–2027. gadam.

Vienlaikus norisināsies darbs pie Vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanas un apkarošanas plāna 2024.–2029. gadam izstrādes kā Eiropas Padomes Konvencijas² iedzīvināšanas pasākuma, kur sagaidām lielu nevalstiskā sektora atbalstu, kā arī apstiprināšanai varētu tikt virzīts Plāns ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu pieejamības un attīstības veicināšanai 2024.–2029. gadam.

Profesionalitāte. Noslēgusies Labklājības ministrijas darbības stratēģijas 2020.–2023. gadam īstenošana, un šajā pārskatā atradīsiet paveiktā novērtējumu atbilstoši trīs kritērijiem – atbilstība, rezultativitāte un saskaņotība. Tāpat aplūkota ministrijas misija, vīzija un vērtības, un, lai noskaidrotu ministrijas nodarbināto viedokli par vērtību aktualitāti, 2024. gada maijā veikta arī aptauja. Novērtējums kalpos kā pamats nākamā perioda stratēģijas izstrādē.

Lai nodrošinātu labklājības nozarē sniegto pakalpojumu kvalitāti, piesaistītu un noturētu kvalificētus speciālistus, no 2023. gada 1. aprīļa visiem labklājības nozares institūcijās nodarbinātajiem mēnešalga nodrošināta ne zemāka kā amatam noteiktās mēnešalgu grupas mēnešalgu skalas minimums. Mainot akcentu no kontrolējošas iestādes uz starpinstitūciju sadarbības centru atbalsta sniegšanai bērniem, ģimenēm un speciālistiem, ar 2024. gada 1. janvāri esam pārveidojuši Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju par Bērnu aizsardzības centru.

Kopš 2021. gada Labklājības ministrija ir iniciatīvas “Ģimenei draudzīga darbavieta” dalībniece. Pārskata gadā iesniedzām atjaunināto pašnovērtējumu un saņēmām ģimenei draudzīgās darbavietas statusa pagarinājumu. 2023. gadā ieguvām arī sudraba statusu kustības “Dažādībā ir spēks” ietvaros par veiksmīgu dažādības politikas īstenošanu un aktīvu darbinieku iesaisti iekļaujošas darba vides veicināšanā.

Šeit iezīmēta tikai daļa sasniegtā un iecerētā, bet plašāk lasāms pašā pārskatā. Saku paldies viesiem par kopīgi paveikto, ar atbildību un profesionalitāti rūpējoties par cilvēkiem, un ticu mūsu veiksmīgai sadarbībai nosprausto mērķu sasniegšanā arī turpmāk!

Valsts sekretārs
Ingus Allīks

1 Ministru kabineta 2023. gada 20. aprīļa rīkojums Nr. 200 “Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” un Ministru kabineta 2024. gada 20. janvāra rīkojums Nr. 55 “Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai”

2 Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu

PAMATINFORMĀCIJA

DARBĪBAS PILNVAROJUMS

Labklājības ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde darba, sociālās aizsardzības, bērnu un ģimenes tiesību, kā arī personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju un dzimumu līdztiesības jomā.

MISIJA

Veidot cieņpilnu, sociāli drošu, iekļaujošu un līdztiesīgu vidi ikvienam.

VĪZIJA

Uzticams partneris iedzīvotāju drošumspējas – spējas pielāgoties mainīgiem apstākļiem – stiprināšanai.

VĒRTĪBAS

CILVĒKS – empātiska, vienlīdzīga, godprātīga un vajadzību izpratnē balstīta pieeja gan organizācijas cilvēkresursu vadībā, gan attiecībās ar sabiedrību.

SADARBĪBA – savstarpēji saskaņota rīcība kopēju mērķu sasniegšanai, iesaistot ieinteresētās puses.

ATBILDĪBA – rūpes par pieņemto lēmumu tiesiskumu un pamatotību, izsverot visas priekšrocības un trūkumus.

PROFESIONALITĀTE – zināšanās un prasmēs balstītas pieejas iestādes mērķu sasniegšanai.

PRIORITĀTES (Darbības stratēģija 2020.–2023. gadam)

- Komandā (paš)motivēti, profesionāli un novērtēti darbinieki
- Uz rezultātu vērsta sadarbība un snieguma vadība
- Atbalstoša, inovatīva un ilgtspējīga darba vide

PADOTĪBAS INSTITŪCIJAS

(gada publiskais pārskats pieejams katras institūcijas tīmekļa vietnē)

- **Nodarbinātības valsts aģentūra**
- **Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra**
- **Valsts darba inspekcija**
- **Sociālās integrācijas valsts aģentūra**
- **Bērnu aizsardzības centrs³**
- **Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisija**
- **Valsts sociālās aprūpes centri: “Kurzeme”, “Latgale”, “Rīga” un “Zemgale”**
- Labklājības ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja **valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Šampētera nams”**

3 Līdz 2024. gada 1. janvārim – Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija

FINANŠU RESURSI

PAMATBUDŽETA IZDEVUMI:

2023. gads	1 067,5 milj. eiro / izpilde 99,3%	
2022. gads	1 153,2 milj. eiro / izpilde 99%	
2021. gads	1 189,3 milj. eiro / izpilde 99%	

VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLAIS BUDŽETS:

IEŅĒMUMI:

2023. gads	4 239,7 milj. eiro / izpilde 101%	
2022. gads	3 933,2 milj. eiro / izpilde 112,8%	
2021. gads	3 410,1 milj. eiro / izpilde 106,1%	

IZDEVUMI:

2023. gads	3 988,2 milj. eiro / izpilde 97,7%	
2022. gads	3 589,6 milj. eiro / izpilde 99,3%	
2021. gads	3 209,6 milj. eiro / izpilde 99,2%	

PRIORITĀRAJIEM PASĀKUMIEM 2023. GADĀ PAPILDUS TIKA PIEŠKIRTI 38 850 211 EIRO (izdevumi kopā, konsolidējot valsts budžeta izdevumu transfertus no valsts pamatbudžeta uz speciālo budžetu), kā rezultātā nozīmīgākie sabiedrības ieguvumi labklājības nozarē:

- Ar 2023. gada 1. jūliju palielināti minimālie ienākumu sliekšņi (10,4 milj. eiro).
- Pilnveidots ārpusģimenes aprūpes atbalsta pakalpojums (1,7 milj. eiro).
- Nodrošināts pakalpojums "Hospisa aprūpe mājās pilngadīgām personām un atbalsts viņu ģimenes locekļiem" (0,4 milj. eiro).
- Nodrošināti pakalpojumi vardarbībā cietušajiem un bērniem ar atkarību un uzvedības traucējumiem (0,5 milj. eiro).
- Mazinātas rindas tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšanai (4,4 milj. eiro).
- Saglabāta valsts finansēto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība un kvalitāte (2,5 milj. eiro).
- Palielināts pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās (0,9 milj. eiro).
- Palielināta atlīdzība asistenta un pavadoņa pakalpojuma sniedzējiem (6,0 milj. eiro).
- Palielināts atalgojums labklājības nozarē strādājošajiem, t.sk. ārstniecības personām (12,2 milj. eiro).

Plašāka informācija par budžeta programmu izpildi un prioritārajiem pasākumiem pieejama 1., 2., 3. un 4. pielikumā. **Detalizēta informācija** par Labklājības ministrijas pamatbudžeta un valsts sociālās apdrošināšanas budžeta izpildi 2023. gada 12 mēnešos un budžeta rezultatīvo rādītāju izpildi pieejama Labklājības ministrijas [tīmekļvietnē](#).

DARBĪBAS REZULTĀTI

POLITIKAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTOS NOTEIKTO UZDEVUMU ĪSTENOŠANA

Labklājības jomas prioritātes, mērķi, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti noteikti Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnēs 2021.–2027. gadam⁴ un Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnēs 2022.–2027. gadam⁵. Pārskatā sniegta informācija par būtiskākajiem paveiktajiem darbiem pamatnostādnēs noteikto uzdevumu izpildē.

Minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveide

- Lai veicinātu ienākumu nevienlīdzības mazināšanos, no 2023. gada 1. jūlija pēc vienotas metodoloģiskās pieejas pārskatīti minimālo ienākumu sliekšņi⁶, kurus piemēro, nosakot valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, minimālās pensijas, garantētā minimālā ienākuma pabalstu, trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšņus, kā arī pabalstus pilngadību sasniegušam bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam pēc ārpusģimenes aprūpes (institūcijā, audžuģimenē vai pie aizbildņa) beigšanās. Turpmāk to apmēru pārskatīšana paredzēta katru gadu, nevis kā iepriekš – ne retāk kā reizi trijos gados.

Minimālo ienākumu sliekšņi: 1) tiek noteikti saskaņā ar konkrētu aprēķina metodoloģiju, aizstājot esošos absolūtos minimālos ienākumu sliekšņu apmērus ar procentuālu vērtību no minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju; 2) sākot ar 2024. gadu sliekšņi un no tiem izrietošie minimālie pabalsti un minimālās pensijas tiks pārskatīti katra gada 1. janvārī, un minimālo ienākumu sliekšņu apmēri netiek mainīti gadījumā, ja pazeminās ienākumu mediānas apmērs. Tāpat noteikti valstī vienoti koeficienti mājokļa pabalsta aprēķināšanai dažādiem mājsaimniecību veidiem, lielāku atbalstu nodrošinot mājsaimniecībām ar pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti.

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta palielinājuma rezultātā pieaug arī no šī pabalsta apmēra izrietošie pensiju un pabalstu apmēri – pabalsts Černobiļas atomelektrostācijas avārijas seku likvidētājiem, apbedīšanas pabalsts, resoru izdienas pensiju minimālais apmērs, papildu izdevumu kompensācija sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, atlīdzības par darb spēju zaudējumu minimālais apmērs u.c.. Šīs izmaiņas skāra aptuveni 64 tūkst. trūcīgas personas un 37 tūkst. maznodrošinātas personas, 24 tūkst. valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējus un 19 tūkst. minimālo pensiju saņēmējus.

Atbalsta pilnveide bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas

- No 2023. gada 1. jūlija palielināts atbalsts bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas, pabalstu apmērus piesaistot minimālo ienākumu mediānai un paredzot to pārskatīšanu katru gadu⁷.

Vienreizējais pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai noteikts 40% apmērā no minimālo ienākumu mediānas (palielinājums no 218 eiro līdz 251 eiro), bet bērnam ar invaliditāti kopš bērnības – 60% apmērā no minimālo ienākumu mediānas (palielinājums no 327 eiro līdz 376 eiro). Vienreizējais pabalsts sadzīves un mīkstā inventāra iegādei turpmāk tiks pārrēķināts ik gadu, minimālo ienākumu mediānai piemērojot koeficientu 1,7 (palielinājums no 820,05 eiro līdz 1065 eiro). Savukārt ikmēneša pabalsts pilngadību sasniegušajiem bērniem, kuri turpina mācības, ir 20% apmērā no minimālo ienākumu mediānas (palielinājums no 109 eiro līdz 125 eiro), bet bērniem ar invaliditāti kopš bērnības – 30% no minimālo ienākumu mediānas (palielinājums no 163 eiro līdz 188 eiro).

4 Ministru kabineta 2021. gada 1. septembra rīkojums Nr. 616 "Par Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnēm 2021.–2027. gadam"

5 Ministru kabineta 2022. gada 21. decembra rīkojums Nr. 967 "Par Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnēm 2022.–2027. gadam"

6 Grozījumi likumā "Par sociālo drošību" (pieņemti Saeimā 08.03.2023., spēkā no 01.07.2023.), grozījumi likumā "Par valsts pensijām" (pieņemti Saeimā 08.03.2023., spēkā no 01.07.2023.), grozījumi likumā "Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" (pieņemti Saeimā 08.03.2023., spēkā no 01.07.2023.), grozījumi Valsts sociālo pabalstu likumā (pieņemti Saeimā 08.03.2023., spēkā no 01.07.2023.) un grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (pieņemti Saeimā 08.03.2023., spēkā no 01.06.2023.).

7 Ministru kabineta 2023. gada 27. jūnija noteikumi Nr. 347 "Grozījumi Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumos Nr. 857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās"

Tiesību uz valsts sociālajiem pabalstiem paplašināšana

- No 2023. gada 1. jūlija tiesības uz valsts sociālajiem pabalstiem ir personām, kuras Latvijā saņēmušas termiņuzturēšanās atļauju un kuras izsniegtās termiņuzturēšanās atļaujas derīguma laikā pastāvīgi dzīvo Latvijas teritorijā, tāpat kurām piešķirts alternatīvais statuss, un arī šo personu ģimenes locekļiem Patvēruma likuma izpratnē, kuri saņēmuši termiņuzturēšanās atļauju un izsniegtās termiņuzturēšanās atļaujas derīguma laikā pastāvīgi dzīvo Latvijas teritorijā.

Pensionēšanās vecums

- Tiesības uz valsts vecuma pensiju 2023. gadā bija personām, kuras sasniegušas 64 gadu un 6 mēnešu vecumu, ja apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 15 gadiem. Personām, kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 30 gadiem, ir tiesības pensionēties priekšlaicīgi, t.i., 2 gadus pirms vispārējā pensionēšanās vecuma sasniegšanas. 2023. gadā pensionēties priekšlaicīgi varēja personas, kuras sasniegušas 62 gadu un 6 mēnešu vecumu.

Atbalsta pilnveide vecākiem

- Vecāku pabalsta apmērs strādājošiem vecāku pabalsta saņēmējiem ir palielinājies – līdzšinējo 30% vietā tas palielināts līdz 50% no piešķirtā pabalsta apmēra, ja nodarbinātību atsāk laikā, kad vēl ir tiesības saņemt vecāku pabalstu. Šīs izmaiņas skar vecākus, kuri ir nodarbināti un neatrodas bērna kopšanas atvaļinājumā vai gūst ienākumus kā pašnodarbinātie.
- Vecākiem, kuriem bērns piedzimis, sākot ar 2023. gada 1. janvāri, mainās vecāku pabalsta piešķiršanas un izmaksas nosacījumi. Vecāki var izvēlēties kopējo pabalsta saņemšanas periodu (19 vai 13 mēnešus), no kuriem katram vecākam ir individuālas tiesības būt apmaksātā bērna kopšanas atvaļinājumā 2 mēnešus, kurus nevar nodot otram vecākam – tā ir vecāku pabalsta nenododamā daļa atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija direktīvas 2019/1158 par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem prasībām. Vecāku pabalsta nenododamā daļa būs apmaksāta, to var izmantot elastīgi pa daļām līdz bērna 8 gadu vecumam, un abi vecāki to var izmantot arī vienlaicīgi.

Darba tirgus pilnveide

- Minimālās mēneša darba algas apmērs normālā darba laika ietvaros pieauga līdz 620 eiro.
- Regulāri tiek pārskatīti aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas nosacījumi. 2023. gadā palielināts finansiālais atbalsts reģionālās mobilitātes pasākumiem, Minesotas 12 soļu programmai, paplašinātas mācību iespējas tiešsaistes kursu platformās, ieviesti nosacījumi personu ar invaliditāti ātrākai integrēšanai darba tirgū, paplašinātas mācību iespējas pie darba devēja ar nozaru asociāciju iesaisti u.c..
- Lai attīstītu sociālās uzņēmējdarbības vidi, izveidots sociālo uzņēmumu digitālais katalogs (socuznemumi.lv), organizētas sociālo uzņēmumu un nozares ekspertu diskusijas un pieredzes apmaiņa. Labklājības ministrijas īstenotā Eiropas Sociālā fonda projekta "Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai" ietvaros mērķtiecīgi organizēti sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, organizētas apmācības potenciālajiem sociālajiem uzņēmējiem par sociālās uzņēmējdarbības būtību, tiesisko regulējumu, mārketingu, komunikāciju, uzņēmuma zīmolu, grāmatvedību un nodokļiem, finanšu vadību, dažādiem attīstības modeļiem un to, kā sagatavot ALTUM granta pieteikumu.

Atbalsta pilnveide personām ar invaliditāti

- Pārskata periodā tika ieviests jauns pakalpojums – atbalsta persona lēmumu pieņemšanā. No 2023. gada 1. novembra tiesības uz pakalpojumu ir pilngadīgām personām ar I vai II invaliditātes grupu, kurām ir garīga rakstura traucējumi, savukārt no 2026. gada 1. janvāra tiesība uz pakalpojumu būs arī pilngadīgām personām ar III invaliditātes grupu, kurām ir garīga rakstura traucējumi. Pakalpojuma mērķis ir ļaut atbalstāmajai personai īstenot savas tiesības vienlīdzīgi ar citiem – pieņemt sev nozīmīgus lēmumus, paplašināt savu dabisko atbalsta loku, pilnveidot spējas pārstāvēt sevi un aizsargāt savas intereses, kā arī paplašināt atbalstāmās personas zināšanas un izpratni par savām tiesībām. Plašāka informācija pieejama ministrijas tīmekļvietnē.
- No 2023. gada 1. jūlija mainīts pabalsta apmērs transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās, palielinot to uz 105 eiro par katru pilnu sešu mēnešu periodu (iepriekš 79,68 eiro). Tas nebija pārskatīts kopš 2007. gada. Šis ir papildu finansiālais atbalsts cilvēkiem ar smagiem gaitas un kustību traucējumiem – viņi var izmantot ne tikai sabiedrisko, bet arī privāto transportu, lai nokļūtu tur, kur nepieciešams. Tas veicina mobilitāti un iespējas saņemt savām vajadzībām nepieciešamos pakalpojumus. Transporta pabalsta paaugstināšana pozitīvi ietekmēja 35 tūkst. šī pabalsta saņēmējus.

- Valsts nodrošinātais finansējuma apmērs par vienu asistenta pakalpojuma un pavadoņa pakalpojuma sniegšanas stundu pašvaldības sociālajam dienestam no 2023. gada 1. aprīļa ir 5,37 eiro (iepriekš – 5,02 eiro), kas ietver asistenta un pavadoņa atlīdzību ne mazāk kā 5,11 eiro par vienu pakalpojuma sniegšanas stundu (iepriekš – 4,79 eiro), tai skaitā darba samaksu, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodokli, kā arī pakalpojumu administrēšanas izdevumus ne vairāk kā 0,26 eiro (iepriekš – 0,23 eiro). Pārskata gadā atlīdzība asistenta un pavadoņa pakalpojuma sniedzējiem tikusi palielināta pat divreiz – no 1. janvāra un 1. aprīļa.
- 2023. gada 16. martā Saeimā pieņemts Labklājības ministrijas izstrādātais likumprojekts “Preču un pakalpojumu piekļūstamības likums”, kura mērķis ir veicināt preču un pakalpojumu piekļūstamību personām ar invaliditāti un visām personām, kurām ir ilgstoši fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt šo personu pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem.

Sociālo pakalpojumu pilnveide un sociālais darbs

- Uzsākta izmēģinājumu projekta ieviešana psihosociālās rehabilitācijas pakalpojumam bērniem ar funkcionāliem traucējumiem (autiskā spektra traucējumiem), kuriem ir noteikta invaliditāte, un viņu likumiskiem pārstāvjiem vai audžuģimenei.
- Veikti infrastruktūras uzlabojumi valsts ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, lai uzlabotu ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojumu saņēmēju dzīves kvalitāti un drošību, nodrošinātu vides pieejamību un uzlabotu energoefektivitātes rādītājus, mazinot siltumenerģijas zudumus.
- Lai stiprinātu sociālā darba nozīmi un lomu, īstenota virkne izglītojošu un informatīvu pasākumu (ikgadējā sociālā darba konference, gada sociālā darbinieka godināšana, žurnāls “Sociālais darbs Latvijā” u.c.).
- Sniegts regulārs metodisks atbalsts pašvaldību sociālajiem dienestiem par aktuāliem jautājumiem, tostarp par atbalsta nodrošināšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem un atbalsta sniegšanu iedzīvotājiem energoresursu cenu kāpuma apstākļos, sagatavoti metodiskie materiāli un organizēti semināri un mācības sociālajiem darbiniekiem un ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem.
- Ģimenes asistenta pakalpojuma aprobēšanas pilotprojektā palielināts iesaistīto pašvaldību un sociālo dienestu speciālistu skaits, tādējādi palielinot ģimenes asistenta pakalpojuma pieejamību.

Paliatīvās (hospisa) aprūpes pakalpojums

- Pārskata gadā sagatavots jauns pakalpojums – mobilās komandas paliatīvās aprūpes pakalpojums personas dzīvesvietā (hospisa aprūpe), kas papildus veselības aprūpes pakalpojumiem ietver arī valsts finansētu sociālo aprūpi, psihoemocionālo atbalstu un tehniskos palīgīdzekļus. Pakalpojumu no 2024. gada 1. janvāra var saņemt pilngadīgas personas, kurām ir izsniegts attiecīgs stacionārās ārstniecības iestādes ārstu konsilija lēmums par paliatīvo aprūpi dzīvesvietā. Pakalpojumu sniegs valsts izvēlēti pakalpojuma sniedzēji visā Latvijas teritorijā, par ko informācija pieejama ministrijas tīmekļvietnē. Lai sagatavotos, 2023. gadā īstenots hospisa aprūpes pilngadīgām personām un atbalsta viņu ģimenes locekļiem izmēģinājumu projekts, kura ietvaros Rīgā, Pierīgā un Latgalē atbalsts ir nodrošināts 100 paliatīvās aprūpes pacientiem un 53 tuviniekiem.

Vardarbības mazināšana un prevencija

- 2023. gada 30. novembrī Saeimā pieņemot likumprojektu, Latvijā tika ratificēta Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu. Konvencijas ratifikācija pauž Latvijas apņemšanos izveidot visaptverošu un daudzpusīgu tiesisko regulējumu nolūkā aizsargāt sievietes no visu veidu vardarbības, kā arī aizsargāt sievietes un vīriešus no vardarbības ģimenē. Līdztekus saskaņotas sadarbības izveidei tiks ieviesta virkne pasākumu, lai vardarbībā cietušajiem sniegtu vispusīgu palīdzību un aizsardzību.
- Ar 2023. gada 1. jūliju ieviests valsts apmaksāts krīzes dzīvokļa pakalpojums visā valsts teritorijā. Krīzes dzīvokļa pakalpojums noteikts līdz 30 dienām, nepieciešamības gadījumā pagarinot līdz 180 dienām. To nodrošina augsta vardarbības riska gadījumos vardarbībā cietuši pilngadīgai personai ar nepilngadīgiem bērniem un citām personām, ar kurām tā pirms pakalpojuma saņemšanas ir dzīvojusi nedalītā māsājniecībā.
- Pārskatot kārtību, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām, no 2023. gada 1. aprīļa bērni var saņemt līdz 20 psihologa konsultācijām dzīvesvietā (iepriekš – 10), kā arī 3 papildu konsultācijas gada laikā pēc sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanas, tostarp arī kopā ar ģimenes locekli vai personu, kas bērnu aprūpē.

Bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveide

- Uzākta reforma bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidei, būtiski pārskatot Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas lomu un pienākumus. Atbilstoši valdības pieņemtajam lēmumam no 2024. gada tiek izveidots Bērnu aizsardzības centrs, kas pārredzēs iesaistīto institūciju lomas un atbildības primāri bērnu dzīvības un veselības apdraudējuma un to risku gadījumos, kā arī veicinās institūciju sadarbību bērnu attīstības risku mazināšanā un bērnu tiesību un interešu nodrošināšanā. Šī reforma paredz strikti nodalīt uzraudzības un kontroles funkciju un ievērojami stiprināt bērnu aizsardzības atbalsta loku, pārredzot bērniem un ģimenēm pieejamo atbalstu un pakalpojumus un piedāvājot risinājumus vajadzībām, kurām atbalsts netiek nodrošināts.

Eiropas Garantija bērniem

- Pārskata gadā izstrādāts Nacionālais rīcības plāns Bērnu garantijas ieviešanai un iesniegts Eiropas Komisijā. Lai novērstu bērnu sociālo atstumtību, rīcības plāns paredz dažādu pasākumu īstenošanu, tostarp materiālais atbalsts ģimenēm, kvalitatīva un iekļaujoša izglītība, piekļuve bezmaksas veselības aprūpei, pieeja kvalitatīvai dzīvesvietai un pienācīgi risinājumi ārpusģimenes aprūpē, mazinot bērnu nabadzības un sociālās atstumtības risku u.c.

Bērna mājas (Barnahus) izveide

- 2023. gadā veikta normatīvā regulējuma izstrāde Bērna mājas darbības nodrošināšanai – pieņemti attiecīgi grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā un apstiprināta kārtība, kādā tiek īstenota starpinstucionālā sadarbības programma “Bērna māja”⁸. Programmas mērķis ir sniegt atbalstu vardarbībā cietušiem bērniem un viņu nevardarbīgajiem tuviniekiem, kā arī nodrošināt iespēju veikt kriminālprocesuālās darbības, un to nodrošina Bērnu aizsardzības centrs.

Atalgojums sociālajā jomā strādājošajiem

- Lai veicinātu Labklājības ministrijas tiešās pakļautības iestādēs noteikto mēnešalgu konkurētspēju, visiem nodarbinātajiem no 2023. gada 1. aprīļa mēnešalga nodrošināta ne zemāka kā amatam noteiktās mēnešalgu grupas mēnešalgu skalas minimums. Tā, piemēram, valsts sociālās aprūpes institūcijās aprūpētāju vidējā mēnešalga no 620 eiro palielināta līdz 690 eiro, kā arī ieviests jauns amats - vecākais aprūpētājs, ar vidējo mēnešalgu 835 eiro.
- Pārskata periodā nodrošināts valsts atbalsts pašvaldībām ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanā iesaistīto aprūpētāju atalgojuma paaugstināšanai. Pašvaldībām valsts atbalsta saņemšanai jāizpilda nosacījums par noteiktas mēnešalgas apmēra mēnesī nodrošināšanu aprūpētājiem, piemēram, aprūpētājiem, kuriem profesionālā pieredze aprūpētāja amatā ir ilgāka par trim gadiem, mēnešalgai ir jābūt vismaz 662 eiro mēnesī. Lielāks atbalsts tiek sniegts pašvaldībām, ja aprūpētājiem ir noteikta piemaksa par darbu, kas saistīts ar īpašu risku.

ATBALSTS IEDZĪVOTĀJIEM ENERGORESURSU CENU KĀPUMA IETEKMES MAZINĀŠANAI

Lai mazinātu straujā cenu kāpuma un ārkārtējā energoresursu cenu pieauguma ietekmi uz iedzīvotāju ienākumu līmeni, līdztekus vispārējiem atbalsta pasākumiem pārskata periodā tika īstenota virkne atbalsta pasākumu iedzīvotājiem, tai skaitā dažādām nabadzības un/vai sociālās atstumtības riskam vairāk pakļautajām grupām:

- no 2022. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 30. jūnijam valsts nodrošināja mērķdotāciju pašvaldībām 50% apmērā no faktiskajiem izdevumiem mājokļa pabalsta izmaksu nodrošināšanai, savukārt no 2023. gada 1. jūlija – 30% apmērā, kas noteikta kā pastāvīga norma Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā;
- no 2022. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. maijam mājokļa pabalsta apmēra aprēķinā tika piemēroti paaugstināti koeficienti saskaņā ar Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu likumu. Savukārt saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu no 2023. gada 1. jūnija pašvaldības, aprēķinot mājokļa pabalsta apmēru, garantēto minimālo ienākumu sliekšņu summai piemēro šādus koeficientus, nosakot to kā neterminētu pasākumu:

8 Ministru kabineta 2023. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 608 “Kārtība, kādā tiek īstenota starpinstucionālās sadarbības programma “Bērna māja””

- atsevišķi dzīvojošai pensijas vecuma personai vai atsevišķi dzīvojošai personai ar invaliditāti – koeficientu 2,5;
- mājsaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti, — koeficientu 2;
- mājsaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti un bērni, — koeficientu 2;
- pārējām mājsaimniecībām — koeficientu 1,5.

Izmaiņas mājokļa pabalsta apmēra noteikšanā palielinājušas atbalsta saņemšanas iespējas iedzīvotājiem arī ar lielākiem ienākumiem nekā iepriekš:

- no 2022. gada 1. novembra līdz 2023. gada 31. maijam tiek piešķirts un izmaksāts valsts pabalsts šādā apmērā:
 - 30 eiro mēnesī, ja pensijas (ieskaitot piemaksu pie pensijas), atlīdzības par darbspēju zaudējumu vai atlīdzības par apgādnieka zaudējumu, vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta (turpmāk – pakalpojums) apmērs vai to kopsumma nepārsniedz 300 eiro mēnesī;
 - 20 eiro mēnesī, ja pakalpojuma apmērs vai to kopsumma ir robežās no 301 līdz 509 eiro mēnesī;
 - 10 eiro mēnesī, ja pakalpojuma apmērs vai to kopsumma ir robežās no 510 līdz 603 eiro mēnesī;
 - 30 eiro mēnesī Latvijā dzīvojošām personām, kuras ir Latvijas piešķirtās piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti saņēmējas;
 - 30 eiro mēnesī personām, kurām Latvijā ir piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss un nav izmaksāts valsts pabalsts kā pensijas, pakalpojuma, atlīdzības vai piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti saņēmējam;
- energoresursu cenu pieauguma kompensēšanai mājsaimniecībām, kuras izmanto decentralizētus siltumapgādes risinājumus⁹ un kuras izmanto centralizēto siltumapgādes sistēmu¹⁰.

ATBALSTS UKRAINAS CIVILIEDZĪVOTĀJIEM

Pārskata gadā Labklājības ministrija iesaistījās un nodrošināja dažādas aktivitātes Ukrainas civiliedzīvotāju pagaidu aizsardzībai un atbalstam.

- Turpināja darboties izveidotā Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta sistēma, nodrošinot regulāru atbalsta pasākumu pārskatīšanu un pielāgošanu situācijas izmaiņām, konstatētajiem izaicinājumiem un cilvēku vajadzībām. Piemēram, tika sagatavoti grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā, nosakot ārkārtas aizbildņa tiesības uz valsts atbalstu par bērnu, kurš slimo ar celiakiju (ārkārtas aizbildnim papildus viņam izmaksājamajiem speciālajiem pabalstiem noteiktas arī tiesības saņemt bērna piedzimšanas pabalstu, nodrošinot vienlīdzīgu pieeju pret visiem ārkārtas aizbildņiem, neatkarīgi no valstiskas piederības vai statusa). Likuma grozījumi stājās spēkā 2023. gada 7. aprīlī.
- Sniegts regulārs metodisks atbalsts pašvaldību sociālajiem dienestiem un sociālās aprūpes centriem par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu piešķiršanu Ukrainas civiliedzīvotājiem, kā arī konsultācijas par naudas summas personiskiem izdevumiem izmaksu Ukrainas civiliedzīvotājiem.
- Ministrijas tīmekļvietnē regulāri aktualizētas vadlīnijas “Pašvaldību sniegtais materiālais atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem” un informācija par atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem ministrijas kompetences jautājumos, tostarp pieejamajiem pakalpojumiem, pabalstiem un rīcību dažādās dzīves situācijās.
- Nodrošināts bezmaksas tālrunis (80700011) par sociālo atbalstu.
- Labklājības ministrijas eksperti turpināja sadarboties ar Baltijas valstu kolēģiem aktuālo sociālo jautājumu risināšanā, tostarp 2023. gada 23. februārī notika tiešsaistes sanāksme ar Lietuvas ekspertiem par atbalstu Ukrainas bēgļiem, kā arī nodrošinātas ārvalstu vēstnieku vizītes pie labklājības ministres/ labklājības ministra, tajā skaitā Ukrainas.

9 Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu likuma 7.1 pants «Atbalsts mājsaimniecībām apkures izdevumu daļējai kompensēšanai, ja apkurei izmanto elektroenerģiju, koksnes granulas, koksnes briketes, malku, sašķidrināto naftas (propāna-butāna) gāzi vai marķēto dīzeļdegvielu»

10 Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu likuma 7. pants “Centralizētās siltumapgādes pakalpojuma maksas samazinājums”

- Kopā ar citām valsts pārvaldes institūcijām Labklājības ministrija iesaistījās pasākumu plāna izstrādē Ukrainas civiliedzīvotāju atbalstam 2024. gadam.

Plašāka informācija par sociālo atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem pārskata gadā pieejama 5. pielikumā.

DARBĪBAS STRATĒGIJAS IEVIEŠANA

Labklājības ministrijas darbības stratēģija 2020.–2023. gadam (turpmāk – stratēģija) tika izstrādāta, ievērojot tiesību akta “Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu” projektu (kārtība apstiprināta Ministru kabinetā 2022. gada 1. februārī), tādējādi stratēģijas ieviešanas novērtēšanai izmantots spēkā esošais regulējums.

Stratēģijas novērtēšana veikta atbilstoši izvēlētajiem 3 kritērijiem – atbilstība, rezultativitāte un saskaņotība. Atsevišķi aplūkota ministrijas misija, vīzija un vērtības. Papildus minētajam, lai noskaidrotu ministrijas nodarbināto viedokli par vērtību aktualitāti, 2024. gada maijā veikta arī aptauja.

Atbilstoši vērtēšanas rezultātiem stratēģija ir ne tikai iekšēji saskaņota un tās mērķi ir savstarpēji papildinoši, bet tā ļāva arī pielāgoties neparedzētiem apstākļiem (COVID-19, karš Ukrainā), nemainot stratēģijas pamatelementus. Stratēģija atbilst saistošajiem politikas plānošanas dokumentiem nacionālajā līmenī, kā arī ir piemērota globālajām tendencēm.

Stratēģijas ieviešanas analīzes procesā identificētas vairākas rekomendācijas nākamajam periodam:

- vairot izpratni par vērtībām, īpaši gadījumos, ja vērtība (piemēram, cilvēks) tiek attiecināta uz vairākām mērķgrupām;
- pilnveidot vai paredzēt papildu pasākumus vērtību iedzīvināšanai, lai veicinātu rīcības atbilstību vērtībām ikdienas darbos;
- ievērojot tendences publiskās pārvaldes attīstībā, tajā skaitā pieaugošo mākslīgā intelekta un inovāciju lomu, kā arī arvien kāpjošo reakcijas ātrumu, kuru sagaida sabiedrība, minētie elementi jāiekļauj vides faktoru analīzē un mērķu definēšanā;
- paredzēt tādus rezultātus mērķu sasniegšanai, kas ļautu spriest par mērķu sasniegšanas pakāpi pilnā mērā.

Detalizēts stratēģijas ieviešanas novērtējums pieejams 6. pielikumā un informācija par rādītāju ieviešanu – 7. pielikumā.

PĒTĪJUMI

Pārskata gadā Labklājības ministrija pabeigusi desmit pētījumu īstenošanu. Šo pētījumu politiku jomu sadalījums – nodarbinātības un sociālā politika četri pētījumi, bērnu un ģimenes politika trīs pētījumi un pa vienam pētījumam: sociālā iekļaušana, sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija, profesionālā rehabilitācija, tehniskie palīglīdzekļi. Skatot tos pēc klasifikācijas veida atbilstoši kārtībai par pētījumu pasūtīšanu, astoņi pētījumi ir padziļinātas ekspertīzes pētījumi politikas vai tiesiskā regulējuma izstrādei, savukārt divi pētījumi – sabiedriskās domas pētījumi.

Pētījumu rezultāti tiks izmantoti, plānojot attīstību un atbalstu dažādu politiku jomās, strādājot pie jaunu pakalpojumu izveides vai pilnveidojot esošos pakalpojumus dažādām mērķa grupām, bet viena pētījuma rezultāti palīdzēs Bērna mājas modeļa ieviešanai, savukārt cita rekomendācijas – vardarbības monitoringa sistēmas izveidei Latvijā.

Iegūto rezultātu plašākai pieejamībai un popularizēšanai Labklājības ministrija pētījumu rezultātus prezentējusi ne tikai dažādu konsultatīvo padomju dalībniekiem, bet, piemēram, divus nozīmīgus izvērtējošus pētījumus par pašvaldību sociālo dienestu un sociālā darba speciālistu darba efektivitāti un par ģimenes asistenta pakalpojuma efektivitāti atbalsta nodrošināšanā ģimenēm prezentējusi arī tiešsaistē.

Desmit pētījumu kopējā finansēšanas summa ir 551 991 eiro, tostarp vienam pētījumam 200 000 eiro no Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, pieciem pētījumiem kopā 231 896 eiro Eiropas Savienības (Eiropas Sociālais fonds vai Eiropas Atbalsta fonds vistrūcīgākajām personām) un valsts budžeta finansējums un četriem pētījumiem kopā 120 095 eiro pilnībā valsts budžeta finansējums. Visas norādītās summas ir bez PVN.

- **Ārpusģimenes aprūpes sistēmas pilnveides iespējas** – bērnu ārpusģimenes aprūpes un adopcijas sistēmas pilnveides iespēju izpēte, identificējot sistēmas trūkumus, veicot ārvalstu labās prakses analīzi un sniedzot priekšlikumus sistēmas pilnveidei.
- **Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru darbības analīze un priekšlikumu izstrāde metodisko materiālu pilnveidei ar sadarbības institūcijām (bārintiesa, sociālais dienests)** – lai sniegtu ierosinājumus šo centru darbības uzlabošanai, veikts to darbības procesu un prakses novērtējums, pievēršot uzmanību tam, kā tiek īstenots darbs ar ģimenēm.
- **Tehnisko palīgīdzekļu pakalpojuma kvalitātes un efektivitātes kritēriju izstrāde** – lai sistēmiski izvērtētu, vai tehnisko palīgīdzekļu (TPL) pakalpojums pēc būtības esošajā dizainā un finansējuma ietvarā ir atbilstošs klientu vajadzībām un sasniedz normatīvajos aktos TPL pakalpojuma īstenošanai noteikto mērķi.

Pētījuma uzdevums ir saņemt neatkarīgu vērtējumu par esošās sociālo pakalpojumu sistēmas ietekmi uz klienta dzīves kvalitāti, atgriešanos darba tirgū, sociālo iekļaušanos utt. Pētījuma ieviešanai ir būtiska loma TPL pakalpojuma reformas attīstībā, valsts finansētā pakalpojuma TPL nodrošināšanā, izmaksu efektivitātes uzlabošanā un efektīva, personām ar funkcionēšanas traucējumiem piemērota kvalitatīva TPL pakalpojuma finansēšanā.

- **Pētījums par vardarbības ģimenē un vardarbības pret bērnu datu monitoringa sistēmas izveidi** – ietver vardarbības mazināšanā iesaistīto dienestu un institūciju uzkrāto administratīvo datu analīzi par dažādu vardarbības formu izplatību ģimenē un vardarbībā pret bērnu. Tāpat ir veikta padziļināta Latvijā veikto pētījumu datu un starptautisko rekomendāciju analīze un izvērtējums, lai uzlabotu turpmāko vardarbības pētījumu kvalitāti, kas iekļauta monitoringa sistēmā. Pamatojoties uz šo datu kopumu, kā arī padziļinātajām intervijām ar speciālistiem, kas darbojas vardarbības izplatības mazināšanas jomā, speciālistu aptauju un fokusa grupu rezultātiem, pētījuma ziņojumā apkopoti būtiskākie vardarbības mazināšanas pasākumu ietekmes rādītāji, ar kuru palīdzību ir iespējams izvērtēt situācijas dinamiku un intervences mehānismu efektivitāti.

Piedāvāts un pamatots arī galveno sabiedrības drošības sajūtas un informētības rādītāju kopums, kas parāda sabiedrības uzticēšanos valsts un pašvaldības iestādēm vardarbības jautājumu risināšanā un izmaiņas sabiedrības izpratnē un tolerancē pret vardarbību.

- **Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās: Ex-post pētījums** – pierādījumos balstītas kvantitatīvas un kvalitatīvas informācijas nodrošināšanai par pašvaldību sociālo dienestu darbību, noslēdzot Eiropas Sociālā fonda projekta “Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” īstenošanu.

Pētījuma priekšmets ir pašvaldību sociālo dienestu darbības efektivitātes izmaiņas minētā projekta ietvaros īstenoto aktivitāšu, tai skaitā profesionālās pilnveides pasākumu, rezultātā, kā arī ārēju strukturālu faktoru (Administratīvi teritoriālā reforma, Covid-19 pandēmija, 2022. gada karš Ukrainā) ietekmē, salīdzinot ar 2017. gadā īstenotā ex-ante pētījuma rezultātiem.

- **Pētījums par ģimenes asistenta efektivitāti atbalsta nodrošināšanā ģimenēm** – lai nodrošinātu pierādījumos balstītu kvantitatīvu un kvalitatīvu informāciju par Eiropas Sociālā fonda projekta “Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” ietvaros īstenotajā pilotprojektā nodrošinātā ģimenes asistenta pakalpojuma efektivitāti un ietekmi uz pakalpojuma saņēmējiem.

Pētījums ir iedalīts divos posmos: pirmajā izvērtēti dažādi Latvijas tiesību aktos norādītie sociālie pakalpojumi, kas tiešā vai pastarpinātā veidā saistīti ar ģimenes asistenta pakalpojumam pietuvināta atbalsta sniegšanu, savukārt otrajā veikts pētījums par ģimenes asistenta pilotprojekta laikā gūtajiem rezultātiem.

- **Ceļā uz bērnam draudzīgu tieslietu sistēmu: Barnahus modeļa īstenošana (Towards a Child-friendly Justice System in Latvia: Implementing the Barnahus Model)** – esošās situācijas un pakalpojuma klāsta vardarbībā cietušajam bērnam, kā arī Bērnu mājas (Barnahus) izmaksu attiecināmības efektivitātes izvērtējums (pētījuma ziņojums pieejams angļu valodā).

- **Izvērtējuma “Horizontālā principa “Vienlīdzīgas iespējas” īstenošanas ietekme 2014.–2020. gada ES fondu plānošanas periodā” veikšana** – izvērtējot šī principa ietekmi uz dzimumu līdztiesības veicināšanu, personu ar invaliditāti tiesību ievērošanu un iekļaušanu un diskriminācijas novēršanu 2014.–2020. gada Eiropas Savienības fondu plānošanas periodā. Izvērtējumā ietvertais laika periods ir no 2014. gada līdz 2022. gada 31. augustam.

- **Sabiedriskās domas aptauja par sabiedrības izpratni par diskriminācijas aspektiem** – lai noskaidrotu sabiedrības viedokli un izpratni par diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai ticības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ.

- **Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām ieviešanas novērtējums (par 2022. gadu)**, lai iegūtu atbalsta saņēmēju (zemu ienākumu mājsaimniecības) viedokli un novērtētu šī fonda atbalsta lietderību un efektivitāti.

Detalizētāka informācija par pārskata gadā veikto pētījumu uzdevumiem, galvenajiem rezultātiem un rezultātu izmantošanu, pētījuma autoriem, līguma summu un finansēšanas avotu pieejama Pētījumu un publikāciju datubāzē, kur iespējams iepazīties arī ar 2024. gadā plānoto pētījumu pieteikumiem.

RESORĀ NODROŠINĀTIE PAKALPOJUMI

Labklājības ministrija un tās padotības institūcijas iedzīvotājiem nodrošina plaša spektra pakalpojumus.

- **Valsts sociālā apdrošināšana**, kas tiek nodrošināta saskaņā ar likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteikto. Iedzīvotājiem valsts sociālās apdrošināšanas sistēma garantē pabalstu, atlīdzību un pensiju izmaksas, kas atkarīgas no personu veiktajām individuālajām sociālās apdrošināšanas iemaksām. Daļība valsts sociālās apdrošināšanas sistēmā iedzīvotājiem garantē vecuma, invaliditātes un citu pensiju izmaksas, kā arī slimības, bezdarbnieka, maternitātes, paternitātes, vecāku pabalstu un ar nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām saistītu kaitējumu atlīdzību izmaksas. Lai nodrošinātu sociālās apdrošināšanas stāža nepārtrauktību, no valsts pamatbudžeta un sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta pensijas, invaliditātes un bezdarba gadījumam tiek apdrošinātas atsevišķas personu grupas, piemēram, maternitātes, paternitātes, bērna kopšanas vai vecāku pabalsta saņēmēji, personas, kuras saņem bezdarbnieka pabalstu, nestrādājošas personas ar invaliditāti u.c.
- **Valsts sociālie pabalsti**, kas tiek nodrošināti atbilstoši Valsts sociālo pabalstu likumā noteiktajam. Iedzīvotājiem noteiktās situācijās tiek nodrošināta regulāro valsts sociālo pabalstu izmaksa: ģimenes valsts pabalsts, bērna kopšanas pabalsts, pabalsts aizbildnim par bērna uzturēšanu, atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu, atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu, pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts, atlīdzība par adoptējamā bērna aprūpi, bērna adopcijas pabalsts, bērna ar invaliditāti kopšanas pabalsts, pabalsts personai ar invaliditāti, kurai nepieciešama kopšana, kā arī vienreiz izmaksājamo valsts sociālo pabalstu izmaksas: bērna piedzimšanas pabalsts, apbedīšanas pabalsts, atlīdzība par adopciju.
- **Nodarbinātības, darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības pakalpojumi**, kas vērsti uz personu iekļaušanu darba tirgū un kvalifikācijas paaugstināšanu, tostarp iekļaujošas nodarbinātības stiprināšanu, kā arī saistīti ar darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības nodrošināšanu, un minimālās darba algas noteikšanu. Kopš 2018. gada Labklājības ministrija piešķir sociālā uzņēmuma statusu tādiem uzņēmumiem, kuru galvenais mērķis ir sociālas ietekmes radīšana.
- **Sociālie pakalpojumi** ir pasākumu kopums, kas vērsts uz cilvēka sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu, lai nodrošinātu viņa iekļaušanos sabiedrībā. Tie ietver sociālās aprūpes pakalpojumus personas dzīvesvietā, aprūpi ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personas dzīvesvietā un institūcijā, profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošināšanu ar tehniskajiem palīgīdzekļiem, kas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai tiek piešķirti iedzīvotājiem konkrētās situācijās (invaliditāte, funkcionālie traucējumi u.c.). Sociālos pakalpojumus drīkst sniegt tikai tāds sociālo pakalpojumu sniedzējs, kas atbilst noteiktām prasībām un ir reģistrēts Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā. Sociālo pakalpojumu reģistrācijas procesu un Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra uzturēšanu nodrošina Labklājības ministrija.
- **Bērnu un ģimenes tiesību un interešu aizsardzības jomā pakalpojumi** vērsti uz vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanu bez vecāku gādības palikušiem bērniem un jauniešiem, tostarp ārpusģimenes aprūpe un adopcija, kā arī uz bērnu un jauniešu drošības, attīstības, psiholoģiskās un emocionālās labklājības sekmēšanu, tāpat atbalsta sniegšanu ģimenēm krīzes un vardarbības gadījumos.
- **Sociālā palīdzība** sniedz materiālu atbalstu zemu ienākumu mājsaimniecībām, lai nodrošinātu ienākumus minimālo ienākumu sliekšņa līmenī un segtu ar mājokļa lietošanu saistītos izdevumus, kā arī sniegtu atbalstu atsevišķu izdevumu apmaksai un atbalstu krīzes situācijās. Atbalsta sniegšana ir pašvaldību kompetencē, bet Labklājības ministrija nodrošina nepieciešamā normatīvā regulējuma izstrādi.

Detalizētāka informācija par Labklājības ministrijas resorā sniegtajiem pakalpojumiem pieejama padotības iestāžu tīmekļvietnēs. Informāciju par Labklājības ministrijas sniegtajiem publiskajiem pakalpojumiem skatīt 8. pielikumā.

PASĀKUMI VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAI

IEKŠĒJAIS AUDITS

2023. gadā veikto auditu rezultāti liecina, ka kopumā Labklājības ministrijā un tās padotībā esošajās iestādēs ir iedibināta iekšējās kontroles sistēma un tā darbojas, tāpēc tas ļauj sniegt pietiekamu pārliecību, ka riski tiek vadīti un izvirzīto mērķu sasniegšana tiek veicināta, lai gan atsevišķos procesos ir nepieciešami uzlabojumi, kā piemēram:

- Darba aizsardzības politikas izstrādē un ieviešanā: nepieciešams pārskatīt arodslimšanas gadījumu izmeklēšanas un uzskaites procesu kopumā, sākot no arodslimības diagnozes iespējamības identificēšanas līdz apdrošināšanas atlīdzības piešķiršanai un papildu izdevumu kompensēšanai, lai precizētu visu iesaistīto institūciju funkcionālās iespējas uz personu orientēta procesa izveidē, vienlaikus meklējot risinājumus, lai personas iesaiste arodslimības diagnosticēšanā un atbalsta piešķiršanā būtu īslaicīgāka un tiktu nodrošināta elektronizēta salīdzināmas un savstarpēji izmantojamas informācijas aprīte. Jāturpina pilnveidot darba spēju zaudējuma un invaliditātes cēloņa noteikšana, padarot to izsekojamu un pamatotu;
- Bezdarba samazināšanas un nodarbinātības veicināšanas politikas izstrādē un uzraudzībā: jāattīsta iestrādes uz rezultātu vērstai mērķa grupas vajadzību, spēju un iespēju apzināšanai, kā arī gadījumu vadību, it īpaši personām ar mēreniem/ vidēji smagiem funkcionālajiem traucējumiem un jauniešiem ar invaliditāti, kuri mācās speciālajās izglītības programmās. Jādomā par nepieciešamā atbalsta apmēru un iespējām, lai motivētu gan sociālās uzņēmējdarbības īstenotājus, gan arī personas ar invaliditāti attīstīt vieglās darba prasmes vai nodarbinātības iespējas;
- Iestāžu darbības nodrošināšanā: apzinot iespējas darbības nepārtrauktības nodrošināšanai labklājības nozares institūcijās, kas sniedz sociālos pakalpojumus, krīzes situācijās, gatavībai rīkoties ārkārtas situācijās ir identificēti pilnveidojamie nepieciešamās rīcības virzieni: stiprināt sadarbību starp nozares institūcijām un to piekritīgajām pašvaldībām, nepieciešams identificēt un noteikt iestādēs kritiskos procesus, funkcijas, pakalpojumus un resursus, kā arī noteikt minimālās pakalpojuma kvalitātes prasības darbības nepārtrauktības nodrošināšanai ārkārtas situācijās un minimālo informācijas apmēru, kas ir apkopta/nododama iemītnieka pārvietošanās gadījumā, tāpat ir būtiski stiprināt sadarbību ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un brīvprātīgajām ugunsdzēsības biedrībām, lai tos iepazīstinātu ar filiāļu infrastruktūru un iemītniekiem, kā arī dalītos pieredzē efektīvākas evakuācijas plānošanā un nodrošināšanā, ņemot vērā personu, kas uzturas šajās iestādēs, veselības stāvokli un uzvedības izpausmes;
- Finanšu resursu uzskaitē un personāla vadībā: analizējot atvaļinājuma piešķiršanas un atvaļinājuma pabalsta izmaksas atbilstību ministrijā un tās padotībā esošajās iestādēs, tika secināts, ka jānodrošina vienotas pieejas izveide un piemērošana vidējās izpeļņas aprēķinā summēto darba laiku strādājošiem, vidējās izpeļņas aprēķina gadījumā, ja vairāki atvaļinājuma veidi veido vienu nepārtraukto periodu, kā arī papildatvaļinājuma par īpašu risku kompensēšanā, izbeidzot darba tiesiskās attiecības;
- Eiropas Savienības finansēto programmu un projektu vadībā: lai gan ir izveidota efektīva un lietderīga Atveseļošanās un noturības mehānisma 2021.–2026. gadam iekšējā kontroles sistēma, tomēr atsevišķu nozares projektu vadībā ir nepieciešams veikt savlaicīgus risku vadības pasākumus, lai neapdraudētu izvirzīto mērķu un rezultātu sasniegšanu.

VALSTS KONTROLES REVĪZIJAS

Labklājības ministrija novērtē Valsts kontroles ieguldījumu, analizējot ar labklājības nozari saistītos procesus, un cenšas ieviest ieteiktos ieteikumus, tādejādi novēršot konstatētās nepilnības. 2023. gadā labklājības nozarē veiktas šādas revīzijas:

- Finanšu revīzija par Labklājības ministrijas 2022. gada finanšu pārskata sagatavošanas pareizību. Valsts kontrole savā atzinumā norāda, ka gada pārskats sniedz skaidru un patiesu priekšstatu un tas sagatavots atbilstoši prasībām. Analizējot piemaksu izdevumus Labklājības ministrijas padotības iestādēs nodarbinātajiem fiziskā darba veicējiem, secināts, ka atsevišķas iestādes nav pareizi izvēlējušās Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam atbilstošo piemaksas veidu. Secināts, ka papildu finansējums ilgsto-

šas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūciju aprūpētāju atlīdzības paaugstināšanai nav izlietots atbilstoši mērķim, jo finansējums sākotnēji iēplānots vairāk, nekā tas bija nepieciešams atbilstoši piedāvātajiem finansējuma izlietošanas principiem. Labklājības ministrija pārskata periodā veica nepieciešamās darbības, lai novērstu konstatētos riskus nākotnē.

- Lietderības revīzija “Vai pieaugušo izglītība sasniedz tai izvirzītos mērķus un atbilst darba tirgus vajadzībām?”. Valsts kontrole atzina, ka Latvijā pieaugušo izglītība netiek organizēta tā, lai Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts izglītības attīstības aģentūras īstenoto projektu līdzekļi, kas ir galvenais instruments, kā valsts ir radusi iespēju pieaugušajiem apgūt darba tirgum nepieciešamās prasmes un mazināt bezdarba risku, tiek izlietoti vislabākajā iespējamajā veidā un sniedz visaugstāko pievienoto vērtību ne tikai mācību dalībniekiem, bet arī valsts konkurētspējai kopumā. Labklājības ministrija sadarbībā ar iesaistījām institūcijām apņēmas pilnveidot un konsolidēt darba tirgus prognozēšanas un pieaugušo mācību vajadzību noteikšanas sistēmu, it īpaši veicinot personu, kurām trūkst darba tirgum nepieciešamo zināšanu un prasmju vai arī kurām tās saskaņā ar darba tirgus prognozēm būs nepietiekamas nākotnē, iesaisti pieaugušo mācībās, pārskatīt izglītības programmu veidus, pilnveidot uzraudzības mehānismu, kā novērtēt, vai mācībās iegūtajām zināšanām un prasmēm ir ietekme uz personu nodarbinātību.

EIROPAS SAVIENĪBAS FONDU REVĪZIJAS UN AUDITI

- **Labklājības ministrijā kā Eiropas Savienības fondu atbildīgajā iestādē** pārskata periodā veikts Finanšu ministrijas kā Revīzijas iestādes audits “2014.-2020. gada plānošanas perioda slēgšanas audits”. Tā ietvaros Revīzijas iestāde ir guvusi pietiekamu pārliecību, ka Eiropas Savienības fondu vadības un kontroles sistēma ir izveidota atbilstoši Eiropas Komisijas un Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām un kopumā darbojas efektīvi, tomēr konstatēti atsevišķi trūkumi tādos procesos kā risku vadība, projektu atlase un pārvaldības pārbaudes. Atsevišķi ieteikumi Labklājības ministrijai kā Eiropas Savienības fondu atbildīgajai iestādei nav izteikti.
- Labklājības nozares Atvēršanas un noturības mehānisma plāna 2021.–2026. gadam īstenošanas pārvaldības ietvaros pārskata periodā Labklājības ministrijā:
 - turpināta Iekšējā audita departamenta 2022. gadā veiktajā auditā “Atvēršanās un noturības mehānisma ietvaros 2021.-2026. gadā izveidotā iekšējās kontroles sistēma un projektu vadība” konstatēto trūkumu novēršana (atsevišķu ieteikumu ieviešanas termiņš ir 2024. gada 31. decembris);
 - veikts Iekšējā audita departamenta audits “Atvēršanās un noturības mehānisma ietvaros 2021.-2026. gadā izveidotā iekšējās kontroles sistēma un projektu vadība”, vērtējot, vai labklājības nozares iestādēs –finansējuma saņēmēju iestādēs, kuru pilna cikla uzraudzību nodrošina Labklājības ministrija, ir izveidota un darbojas atbilstoša iekšējās kontroles sistēma, tiek sasniegti noteiktie atskaites punkti un mērķi, dati ir ticami, izsekojami un pamatoti un tiek nodrošināts, ka finansējuma saņēmēji ievēro projektu īstenošanas prasības. Secināts, ka iekšējā kontroles sistēma darbojas, konstatējot trūkumus atsevišķos darījumos vai procesos, un sistēmas darbība kopumā netiek apdraudēta, kā arī gūta pietiekama pārliecība, ka konstatētie riski tiek mazināti. Konstatēto nepilnību novēršanai ir izteikti ieteikumi, kas tiek uzraudzīti atbilstoši iekšējā audita ieteikumu grafikā noteiktajiem termiņiem.
- Pārskata periodā ir noslēgušies arī Revīzijas iestādes auditi, kuru ietvaros tika vērtēta **Labklājības ministrijas kā Atvēršanas un noturības mehānisma īstenošanas pārvaldībā iesaistītās nozares ministrijas** izveidotā iekšējās kontroles sistēma:
 - audits “Atvēršanas fonda agrās brīdināšanas (early preventive) sistēmas audits”, kura starpziņojumā iestādēm bija noteikts sniegt priekšlikumus ES finanšu interešu aizsardzībai un efektīvākai rezultātu sasniegšanai. Labklājības ministrija ir izstrādājusi trūkumu novēršanas plānus, iekļaujot pašu iestāžu noteiktos pasākumus un to ieviešanas grafikus, lai pilnveidotu iekšējās kontroles sistēmas Eiropas Komisijas noteiktajās būtiskajās jomās (krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta un dubultā finansējuma riska mazināšana). Labklājības ministrijas trūkumu plānā ietvertie pasākumi izpildīti līdz 2023. gada 30. septembrim;
 - sistēmas audits “IT un dubultā finansējuma kontrole”. Audita ziņojumā Labklājības ministrijai netika izteikti papildu ieteikumi. Ieviestie un iepriekš minētajā izstrādātajā trūkumu novēršanas plānā papildus plānotie pasākumi tika atzīti par pietiekošiem, lai nodrošinātu dubultā finansējuma riska kontroli Labklājības ministrijas pilna cikla uzraudzības investīcijās, tādējādi, nodrošinot audita “Atvēršanas fonda agrās brīdināšanas (early preventive) sistēmas audits” trūkumu plānā ietverto pasākumu izpildi, novērsti arī audita “IT un dubultā finansējuma kontrole” ietvaros konstatētie trūkumi.

- Noslēdzies arī Revīzijas iestādes audits “Atveseļošanas fonda reformu un investīciju atbalsta gadījumu revīzija”, kura ietvaros tika vērtēta Labklājības ministrijas pārziņas 3.1.2.1.i. investīcijas 1. kārtā sasniedzamā 112. atskaites punkta “To valsts un pašvaldību ēku izvēle, kurās jāveic vides pielāgojumi” izpilde. Lai arī Revīzijas iestāde auditā konstatēja trūkumu – pārbaudes veikšanas brīdī divos gadījumos atskaites punkta izpildē Ministru kabineta noteikumu¹¹ pielikumā ietvertās ēkas nekvalificējās atbalsta saņemšanas nosacījumiem (sociālo pakalpojumu sniedzējs bija izslēgts no Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra, abos gadījumos kā izslēgšanas pamatojums norādīts – pakalpojumu sniedzējs ir izbeidzis darbību), tas līdz pārvaldības deklarācijas parakstīšanai tika novērstas, veicot atbilstošus grozījumus Ministru kabineta noteikumos. Līdz ar to Revīzijas iestāde ir guvusi pārliecību par 112. atskaites punkta sasniegšanu.
- Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu Revīzijas departaments kā Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (turpmāk – EAFVP) revīzijas iestāde pārskata gadā **Labklājības ministrijā kā EAFVP vadošajā un sertifikācijas iestādē** veica:
 - sistēmas auditu par EAFVP ietvaros izveidoto procesu (Risku vadība, Normatīvo aktu izstrāde un kontroles vide, Vadības un kontroles aktivitātes, Maksājumu pieteikuma un kontu slēguma sagatavošana, Informācijas sistēma, Sistēmas pārvaldība un Neatbilstību vadība) darbības efektivitātes novērtējumu EAFVP vadošajā iestādē, sertifikācijas iestādē un sadarbības iestādē par periodu no 2022. gada 1. aprīļa līdz 2023. gada 31. martam. Audita rezultātā ir iegūta pietiekama pārliecība, ka 2014.-2020. gada plānošanas periodam izveidotā vadības un kontroles sistēma EAFVP vadošajā, sertifikācijas un sadarbības iestādē kopumā darbojas, izmaiņas un uzlabojumi, kas veikti, atbilst Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, un iestādes ir veikušas nepieciešamās darbības perioda slēgšanai un apzinājušas iespējamos riskus;
 - EAFVP darbību revīziju par grāmatvedības gadā no 2022. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 30. jūnijam sertificētajiem izdevumiem. Revīzijas ietvaros tika gūta pietiekama pārliecība, ka grāmatvedības gadā sertificētie izdevumi kopumā ir attiecināmi finansēšanai no EAFVP saskaņā ar Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, izņemot konstatētos trūkumus bez finanšu ietekmes pamatojošajos dokumentos, iepirkuma, publicitātes un pamatojošo dokumentu uzglabāšanas jomā un neatbilstoši veiktos izdevumus, kas nepārsniedz noteikto būtiskuma sliekšni 2% apmērā no Eiropas Komisijai grāmatvedības gadā iesniegto maksājumu pieteikumu kopsummas un kas 2023. gadā atgūti pilnā apmērā;
 - EAFVP pārskatu revīziju par EAFVP sertifikācijas iestādes sagatavoto kontu slēgumu par 9. grāmatvedības gadu no 2022. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 30. jūnijam. Revīzijas rezultātā gūta pietiekama pārliecība, ka pārskatā sniegtā informācija ir pilnīga, pareiza un patiesa, tai skaitā ir atbilstoši atspoguļota finansiālu trūkumu novēršana.
- EAFVP revīzijas iestāde Gada kontroles ziņojumā Eiropas Komisijai par EAFVP ieviešanu sniedza atzinumu bez iebildēm un sistēmas pārliecības līmeni novērtēja kā vidēju.

PERSONĀLS

2023. gada nogalē Labklājības ministrijā bija 247 amata vietas, kas veidoja 239,30 amata slodzes (pamatdarbībā – 174,50; projektu pārvaldībā un īstenošanā – 64,80), tajā skaitā 208,60 faktiski aizņemtas amata slodzes (pamatdarbībā – 161,30; projektu pārvaldībā un īstenošanā – 47,30).

Pārskata gadā faktiskais vidējais nodarbināto skaits ministrijā bija 208 (pamatdarbībā – 159; projektu pārvaldībā un īstenošanā – 49), no tiem 156 ierēdņi (75%).

Personāla sastāvā saglabājas izteikts sieviešu pārsvars – 82% no nodarbināto kopskaita bija sievietes.

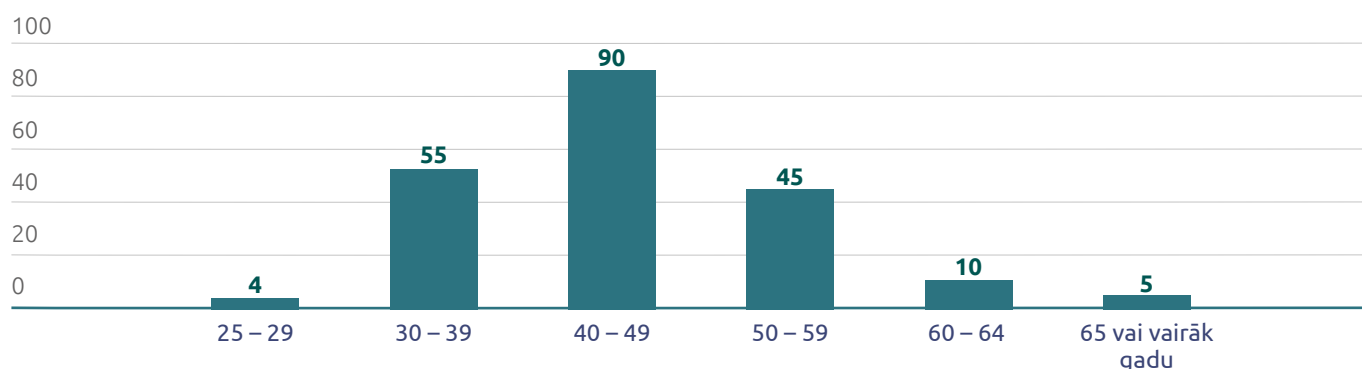
Visvairāk nodarbināto bija vecumgrupā 40 – 49 gadi (43%). Nodarbināto vidējais vecums ir 45 gadi.

Pamatdarbībā nodarbināto sadalījumā pēc amatu grupām vērojams, ka 43% nodarbināto pārstāv amatu grupu “politikas plānotāji”, 28% nodarbināto ir iesaistīti atbalsta funkciju izpildē, 24% nodarbināto ir vadītāju vai vadītāja vietnieku amatos, 4% – amatu grupā “politikas ieviesēji” un 1% nodarbināto ir fiziska un kvalificēta darba veicēji.

Augstais atbalsta funkciju veicēju rādītājs ir skaidrojams ar to, ka šo nodarbināto galvenais uzdevums ir ne tikai no-

¹¹ 2022. gada 20. septembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 582 “Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virzienu “Reģionālā politika” 3.1.2.1.i. investīcijas “Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem” pirmās kārtas “Valsts un pašvaldību ēku vides pieejamības nodrošināšanas pasākumi” īstenošanas noteikumi”

NODARBINĀTO SKAITS PĒC VECUMGRUPĀM

drošināt Labklājības ministrijas darbību un sniegt atbalstu pamatfunkciju speciālistiem, bet arī nodrošināt 28 valsts apmaksāto pakalpojumu administrēšanas funkciju un centralizētos personāla lietvedības un grāmatvedības pakalpojumus Valsts darba inspekcijai, Bērnu aizsardzības centram un Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijai, kā arī nodrošināt centralizētos saimnieciskos iepirkumus visām padotības iestādēm.

Labklājības ministrijā strādā augsti izglītots un pieredzējis personāls – 99% strādājošo ir ar augstāko izglītību un 59% nodarbināto darba stāžs ministrijā ir vairāk nekā 5 gadi. Vidējais nodarbināto darba stāžs ministrijā ir 9 gadi.

Pārskata gadā personāla mainības līmenis saglabājies iepriekšējā gada līmenī (17%). Savukārt novēršamās personāla mainības līmenis samazinājies un sasniedzis 10%.

2023. gadā no 36 organizētajiem pretendentu konkursiem uz vakantajiem amatiem 20 konkursi noslēdzās ar pozitīvu rezultātu.

Pārskata gadā personāla profesionālā pilnveide bija fokusēta uz tādām jomām kā interešu konflikta novēršana un valsts amatpersonu profesionālā ētika, ārējo tiesību aktu projektu izstrāde un darbs tiesību aktu projektu (TAP) portālā, autentiskā līderība un koučings darba vietā. Labklājības ministrijas nodarbinātajiem nodrošinātas arī mācības par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju drošības un personas datu aizsardzības jautājumiem.

Kopš 2020. gada ministrija turpina piedāvāt nodarbinātajiem iespēju izmantot supervīzijas pakalpojumu. Ministrijā atbalstītas elastīgas darba organizācijas formas – elastīgais darba laiks un attālinātais darbs, kas ļauj nodarbinātajiem efektīvāk savienot darba un personīgās dzīves vajadzības.

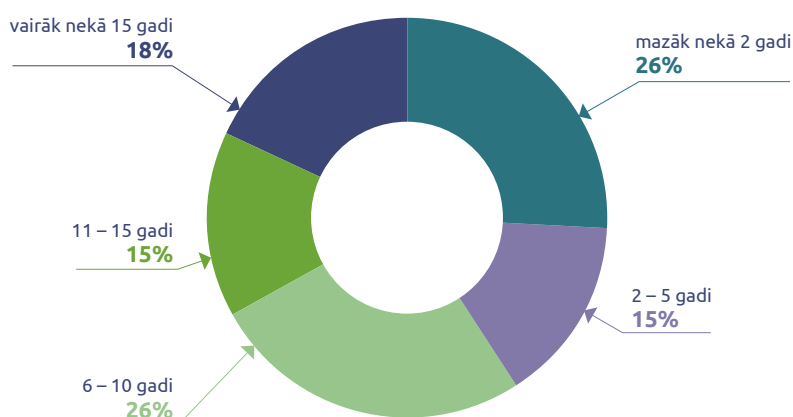

Ministrija ir iniciatīvas “Ģimenei draudzīga darbavieta» dalībiece. Ģimenei draudzīgās darbavietas statusu ministrija pirmo reizi ieguva 2021. gadā. Lai uzturētu šo statusu arī turpmāk, ministrija iesniedza atjaunināto pašnovērtējumu, ņemot vērā divu gadu laikā notikušās izmaiņas. Atbilstoši Sabiedrības integrācijas fonda neatkarīgo ekspertu vērtējumam Labklājības ministrija ieguva 173,7 no iespējamiem 244,0 punktiem un saņēma atzinumu par ģimenei draudzīgās darbavietas statusa pagarināšanu.

Ministrija piedalās arī kustībā “Dažādībā ir spēks”. 2023. gadā ir iegūts SUDRABA statuss par veiksmīgu dažādības politikas īstenošanu un aktīvu darbinieku iesaisti iekļaujošās darba vietas veicināšanā.

NODARBINĀTO DARBA STĀŽS MINISTRIJĀ

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAS UN IZGLĪTOŠANAS PASĀKUMI

Informācijas sabiedrības laikmetā komunikācijai ir īpaši nozīmīga loma. Bieži vien tieši tas, kā mēs pasniedzam informāciju, atstāj vislielāko iespaidu uz rezultātu. Tas jo īpaši izjūtams tagad, kad informācijas pieejamība un tās aprites temps pieaug, informācijas aprītē savu nospiedumu atstāj sarežģītā ģeopolitiskā situācija pasaulē, kad dezinformācija un viltus ziņas tiek prasmīgi sapludinātas ar realitāti.

Tāpēc valsts pārvaldē joprojām svarīgākā ir efektīva, mērķēta un savlaicīga komunikācija ar sabiedrību. Tāda, kas pievērš uzmanību ne tikai informācijas nodošanas procesam, bet arī pilnvērtīgai informācijas uztveršanai un tās apstrādāšanai. Vienkāršāk sakot, efektīvas komunikācijas uzdevums ir pasniegt ziņu tā, lai tā būtu ne tikai saprotama, bet arī saņēmējs to spēj atcerēties, analizēt un izmantot savā dzīvē.

Labklājības ministrijas komunikācija ar sabiedrību vienmēr ir balstījusies plašu komunikācijas kanālu un rīku izmantošanā, lai maksimāli operatīvi un efektīvi sasniegtu mērķauditoriju. Ministrijas komunikācijas aktivitātes ikdienā ir saistītas ar regulāru sabiedrības informēšanu par jaunumiem nozarē. Taču līdztekus ikdienas darbiem komunikācijas aktivitātes balstījās uz ministrijas izvirzītajām darba prioritātēm 2023. gadam – ģimeniskas un drošas vides nodrošināšana bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitātes uzlabošana un viņu iesaistei darba tirgū un kopumā sabiedrībā, kā arī sociālo pakalpojumu saņemšanas iespēju paplašināšana un minimālo ienākumu sliekšņu palielināšana. Pārskata gadā īpašs uzsvars komunikācijā bija arī par Latvijas sniegto atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem.

Kopumā 2023. gadā plašsaziņas līdzekļu pārstāvju interese par labklājības nozari ir bijusi liela. Par ministrijas aktualitātēm sagatavotas vairāk nekā 150 preses relīzes, sniegtas vairāk nekā 300 atbildes un skaidrojumi uz žurnālistu jautājumiem, noorganizētas ap 150 intervijas ar ministrijas ekspertiem. Notikusi arī preses konference par jauniešu bērnu aizsardzības jomā. Ministrija informēja par savām nākotnes iecerēm un aktivitātēm, lai pilnveidotu bērnu tiesību ievērošanu un iedzīvināšanu ne tikai politikas dokumentos, bet arī ikdienas praktiskajā dzīvē, uzsverot, ka nepieciešama visu iesaistīto pušu atbildīga līdzdalība.

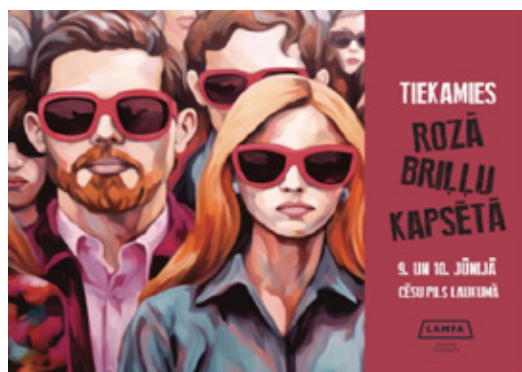
Jāsecina, ka aizvien plašāks informācijas klāsts par labklājības nozari sabiedrībai tiek nodrošināts Labklājības ministrijas tīmekļvietnē, kurā iespējams piedāvāt arī dažādas papildu iespējas, piemēram, ir pieejama balss sintēze un plašāka informācija vieglajā valodā, kas tīmekļvietni padara pieejamāku cilvēkiem ar invaliditāti. Turpina pieaugt komunikācijas nozīme sociālajos tīklos. Platformā *X*, *Facebook*, *Instagram* un *Youtube* palielinās arī sekotāju skaits. Gada beigās, piemēram, *Facebook* bija jau ap 18 900 unikālo sekotāju; platformā *X* – vairāk nekā 9500; *Instagram* – ap 1900. Visvairāk izmantotais sociālais tīkls, kā redzams, bija *Facebook*, jo te arī tiek nodrošināta sarakste ar iedzīvotājiem, atbildot uz viņu jautājumiem un komentāriem.

Atzīmējot Eiropas dienu, pārskata gada pavasarī Labklājības ministrija turpināja tradīciju un jau ceturto gadu aicināja 10. un 11. klašu skolēnus visā Latvijā izklaidējošā un aizraujošā veidā pārbaudīt un papildināt zināšanas par Eiropas Savienību, labklājības nozari un Eiropas Savienības fondu pienesumu labklājības un vienlīdzības veicināšanā Latvijā, piedaloties erudīcijas spēlē “Lielā Eiroviktorīna”. Gandarījums, ka katru gadu viktorīnas dalībnieku skaits pieaug - pārskata gadā savas zināšanas tajā pārbaudīja 69 skolu audzēkņi no 100 klasēm un rezultāti patīkami pārsteidza.

Jaunieši konkursā parādīja augstu zināšanu līmeni — viktorīnā vidēji uz 81% jautājumu tika atbildēts pareizi. “Lielā Eiroviktorīna” ir arī saliedēšanas spēle, jo to skolotāja vadībā kā viena komanda kopīgi spēlēja visi vienas klases audzēkņi.

Atbalstot Eiropas Savienības meža stratēģijas iniciatīvu – līdz 2030. gadam Eiropā iestādīt trīs miljardus koku, jau trešo gadu Labklājības ministrija rīkoja Meža dienu pasākumu – meža stādīšanas talku. Šoreiz tā notika 2023. maijā Saldus novadā. Talkas mērķis bija veicināt cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem integrēšanos sabiedrībā. Pasākumā piedalījās Saldus novada sociālā noma – grupu dzīvokļu iemītnieki, dienas aprūpes centra un specializēto darbnīcu klienti, kā arī Saldus vidusskolas skolēni. Ar viņiem kopā strādāja novada pašvaldības vadība un sociālā dienesta darbinieki. Visi kopā iestādīja vairāk nekā pusotru tūkstoši ozolu. Strādājot kopā, tuvojamies mērķim – iekļaujošai sabiedrībai, kurā ikviens var justies pieņemts un novērtēts.

Pārskatā gadā Labklājības ministrija jau tradicionāli piedalījās sarunu festivālā "Lampa". Šajā reizē plašā divu dienu programmā ar kopīgo nosaukumu "Rozā brillu kapsēta" vēlējamies pievērst sabiedrības uzmanību sociālajai realitātei, kurā dzīvojam. Ir būtiski ieraudzīt patiesi svarīgo, meklējot atbildes uz jautājumiem, kā, vēršoties pret ievainojamo sabiedrības grupu segregāciju, iestāties par mazaizsargāto grupu tiesībām un cilvēka pamattiesībām uz cienīgu dzīvi, tuvināt sabiedrību nulles tolerancei pret vardarbību un veidot iekļaujošu sabiedrību, kurā ikviens var justies droši.

Sarunu festivāls "Lampa" ir vieta, kur bija iespēja izrunāt izaicinošas un smagas tēmas – vai cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem spēj dzīvot pilnvērtīgu dzīvi, par sociālās stigmatas un aizspriedumu mazināšanu psihiatrijā, par kaitējošu seksuālo uzvedību bērnu vidū, par bērniem, kuri piedzīvojuši traumas un ievietoti ārpussģimenes

alternatīvās aprūpes sistēmā, par seksuālo vardarbību internetā u.c. Pasākumā tika izmatoti dažādi formāti: maksimāla auditorijas iesaiste, diskusijas ar interaktīviem elementiem un tiešsaistes aptaujām, interaktīva improvizācijas spēle, pieredzes stāsti un diskusiju grupas, tolerances barometra interaktīvs pašnovērtējuma tests, aktivitātes bērniem u.c. Aktivitātes tika organizētas sadarbībā ar nodibinājumu "Centrs Dardedze", Labklājības ministrijas Eiropas Savienības fondu projektu "Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās", "Centrs Marta", Valsts sociālās aprūpes centru "Zemgale" un bezpeļņas organizāciju "SOS bērnu ciemati Latvijā".

Lai sabiedrībā vairotu izpratni par garīga rakstura traucējumiem, Labklājības ministrija starptautiskā garīgās veselības mēneša ietvaros oktobrī piecās Latvijas pilsētās – Smiltēnē, Daugavpilī, Tukumā, Kuldīgā un Bauskā organizēja īpašus bezmaksas pasākumus ar kopīgu filmas "Zemesriekstu sviesta piekūns" ("The Peanut Butter Falcon") skatīšanos un diskusijām par cilvēkiem ar garīgās veselības traucējumiem kino un realitātē. Šāda veida kino vakari Latvijā tika organizēti jau ceturto gadu.

Šī pati tēma bija svarīga arī Labklājības ministrijas īstenotāja sociālajā kampaņā "Iekāp otra korpēs!". Tās mērķis bija mazināt aizspriedumus un kļiedēt stereotipus par cilvēkiem ar garīga rakstura un funkcionāliem traucējumiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem. Tās ietvaros septembrī notika "Dažādo korpju diena", kad visi Latvijas iedzīvotāji tika aicināti simboliski paust atbalstu, katrā kājā velkot atšķirīgu apavu. Tāpat kampaņas laikā tika veidoti 15 cilvēkstāsti, sagatavots īpašs tests un notika ekspertu diskusija. Savukārt sadarbībā ar satura veidotāju *Edart TV* radīta dokumentālā īsfilma, kas atklāja

cilvēku ar īpašām vajadzībām, kā arī bērnunamu bērnu ikdienu. Tāpat ikviens jauniešs vecumā no 14 līdz 25 gadiem tika aicināts iesaistīties radošo darbu konkursā "Iekāp otra korpēs!", izceļot kopīgo un mudinot veidot iekļaujošāku sabiedrību. Starptautiskajā Eiropas Savienības Fondu komunikatoru sanāksmē "*Inform EU plenary meeting in Hannover, Germany*", konkursā par labāko komunikācijas kampaņu, iegūta 1. vieta.

Savukārt oktobrī norisinājās ikgadējā Sociālās uzņēmējdarbības nedēļa. Atvērto durvju dienas sociālajos uzņēmumos bija centrālais nedēļas notikums, kad plašāka sabiedrība tika aicināta praktiskā veidā iepazīt Latvijas sociālo uzņēmumu darbu un radīto ietekmi. Uz atvērto durvju dienu pasākumiem pie sevis ciemos aicināja desmit sociālie uzņēmumi dažādās pilsētās un novados – Rīgā, Ogrē, Siguldā, Rēzeknē, Ventspilī, Ādažu un Ķekavas novadā. Sociālās uzņēmējdarbības nedēļā īpašs piedāvājums bija sagatavots arī jauniešiem – vidusskolas, tehnikumu un koledžu audzēkņi vecumā no 15 līdz 21 gadam tika aicināti piedalīties atraktīvā tiešsaistes viktorīnā "Atkod sociālo uzņēmēju!". Tāpat tiešsaistē bija vērojama sociālās uzņēmējdarbības nozares piecgadei veltītā konference "Lepoties. Izvērtēt. Svinēt!", kas ļāva atskatīties un izvērtēt paveikto un kopīgās sarunās iezīmēt nozares tālāko attīstību. Izveidoti arī sociālo uzņēmumu pieredzes stāsti video sižetu formā.

Pārskata gada beigās Labklājības ministrija īstenoja sociālo kampaņu "Vardarbībai patīk klusums. Neklusē!", lai mazinātu sabiedrības iecietību pret vardarbību pret sievieti un vardarbību ģimenē, kā arī aicinātu līdzcilvēkus vardarbības gadījumā nebūt vienaldzīgiem un ziņot par to policijai. Tās ietvaros ar dažādiem informatīvajiem materiāliem, video sižetiem un digitālajiem stendiem tiks veicināta sabiedrības izpratne par vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē, un tās dažādajiem aspektiem.

SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Pilsoniskās sabiedrības organizāciju un neformālo grupu kopumu, kas pastāv līdzās valsts un biznesa sektoriem, mēdz saukt par trešo jeb nevalstisko sektoru, ar kuru sadarbība ir ļoti būtiska.

2023. gadā Labklājības ministrija turpināja aktīvu sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, īstenojot kopīgus projektus, izstrādājot normatīvos aktus un darbojoties dažādās darba grupās, tādējādi sekmējot abu pušu informētību, kā arī nevalstiskā sektora līdzdalību lēmuma pieņemšanas procesos.

Regulāri organizētas savstarpējas sanāksmes, kurās apzināti dažādi aktuāli jautājumi cilvēku ar invaliditāti, dzimumu līdztiesības, sociālās iekļaušanas, sociālā darba un bērnu tiesību aizsardzības jomā, tādējādi veicinot izpratnes veidošanos un savstarpēju informācijas apmaiņu un vienlaikus stiprinot Labklājības ministrijas un nevalstisko organizāciju sadarbību. Kā aktīvākie sadarbības partneri minamas vairākas organizācijas, tostarp "Centrs Marta", Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija "Sustento", biedrība "Latvijas kustība par neatkarīgu dzīvi", Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeironi", Latvijas Nedzirdīgo savienība, Latvijas Neredzīgo biedrība, Latvijas Pensionāru savienība, Rīgas aktīvo senioru alianse, Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls, Latvijas sociālo darbinieku biedrība, Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība, Latvijas Bāriņtiešu darbinieku asociācija, Krīžu un konsultāciju centrs "Skalbes", Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centri u.c..

Labklājības ministrijai nozīmīga sadarbība izveidojusies arī abiem sociālajiem partneriem – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība un Latvijas Darba devēju konfederācija, ar kuriem kopīgi tiek strādāts pie dažādiem ar valsts sociālās drošības sistēmas pilnveidošanas, nodarbinātības, darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jautājumiem.

Svarīga Labklājības ministrijas sadarbības partnere ir Latvijas Pašvaldību savienība. Sadarbība noris ikdienā, diskutējot un apspriežot likumprojektus un Ministru kabineta noteikumu projektus vai dažādus pašvaldību intereses skarošus jautājumus, savukārt reizi gadā notiek ikgadējās sarunas par pusēm aktuālajiem jautājumiem. 2023. gadā ikgadējās sarunas norisinājās 18. maijā, cita starpā pārrunājot paredzēto minimālo sociālo pakalpojumu groza saturu, sadarbību bērnu tiesību īstenošanā, nepieciešamo atbalstu sociālajiem darbiniekiem u.c..

Labklājības ministrija pārskata gadā bija noslēgusi vairākus desmitus deleģējuma un līdzdalības līgumus ārpusģimenes aprūpes, sociālo pakalpojumu un darba aizsardzības jomā, kā arī publisko iepirkumu līgumus ar nevalstiskajām organizācijām.

KOMITEJAS UN KONSULTATĪVĀS PADOMES

Lai nodrošinātu plašu un dažādu sabiedrības grupu interešu pārstāvniecību ar nozares attīstību saistītu lēmumu pieņemšanā, kā arī sekmētu atklātu, savlaicīgu un atbildīgu nozares attīstības plānošanas procesu, nevalstiskās organizācijas ir pārstāvētas visās Labklājības ministrijā darbojošās komitejās, komisijās un padomēs:

- [Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komiteja](#)
- [Dzimumu līdztiesības komiteja](#)
- [Invaliditātes lietu nacionālā padome](#)
- [Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadome \(DLTSA\)](#)
- [Sociālās drošības apakšpadome \(SDA\)](#)
- [Sociālā darba speciālistu sadarbības padome](#)
- [Demogrāfisko lietu padome](#)
- [Apmācību komisija apmācību jomu, izglītības programmu, profesiju, sociālo un profesionālo pamatprasmju noteikšanai](#)
- [Sociālo pakalpojumu attīstības padome](#)
- [Senioru lietu padome](#)
- [Bērnu lietu sadarbības padome](#)
- [Sociālo uzņēmumu komisija](#)
- [Eiropas Atbalsta fonda viestrūcīgākajām personām konsultatīvā darba grupa](#)

Lai paaugstinātu nevalstisko organizāciju līdzdalību rīcībpolitikas izstrādē un īstenošanā, aktīvu un kvalitatīvu nevalstisko organizāciju līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā un publisko pakalpojumu sniegšanā, kā arī apzinot nepieciešamību veicināt informācijas apmaiņu starp valsts pārvaldes institūcijām un nevalstiskajām organizācijām, pārskata gadā bija noslēgti sadarbības līgumi ar 111 organizācijām.

Plašāku informāciju par aktivitātēm sabiedrības līdzdalības nodrošināšanā skatīt Labklājības ministrijas [tīmekļvietnē](#).

NOZĪMĪGĀKIE PLĀNOTIE PASĀKUMI 2024. GADĀ

Minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveide

- Ievērojot 2023. gada 5. oktobra Satversmes tiesas spriedumu ([lietā Nr. 2022-34-01](#)) par minimālo ienākumu sliekšņa noteikšanas kārtību, turpināsies sociālās drošības sistēmas pilnveides darbs, lai nodrošinātu ikvienai trūcīgai personai iespēju dzīvot cilvēka cieņai atbilstošu dzīvi. Lai spētu izvērtēt un piedāvāt iespējami plašāku skatījumu, ar Eiropas Komisijas atbalstu Latvijā tiks organizēts arī Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpējās mācīšanas un pieredzes apmaiņas seminārs par minimālo ienākumu atbalsta sistēmu un adekvātuma novērtēšanu.

Minimālā mēneša darba alga

- Turpināsies darbs pie minimālās mēneša darba algas rādītāju noteikšanas, pamatojoties uz Eiropas Savienības direktīvā par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā noteiktajiem principiem, izstrādājot jaunu minimālās mēneša darba algas noteikšanas un pārskatīšanas kārtību (termiņš 2024. gada 15. novembris). Tāpat sadarbībā ar sociālajiem partneriem plānots izstrādāt priekšlikumus koplīgumu veicināšanai un sociālā dialoga stiprināšanai, kā arī noteikt minimālās mēneša darba algas apmēru 2025. gadam.

Minimālais sociālo pakalpojumu grozs

- Lai mazinātu nevienlīdzību sociālo pakalpojumu pieejamībā starp pašvaldībām, turpināsies darbs pie pašvaldībā obligāti nodrošināmo sociālo pakalpojumu (minimālais sociālo pakalpojumu grozs) noteikšanas. 2022. gadā rosinātie grozījumi Sociālo pakalpojumu un palīdzības likumā pārskata gadā pēc diskusijām ar iesaistītajiem partneriem par minimālo sociālo pakalpojumu groza tvērumu papildināti, un 2024. gadā tos plānots virzīt apstiprināšanai valdībā un Saeimā. Vienlaikus norisināsies arī Sociālo pakalpojumu pilnveidošanas un attīstības plāna 2025.–2027. gadam projekta izstrādes darbs.

Personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšana

- Plānota priekšlikumu sagatavošana invaliditātes novērtēšanas pieejas maiņai pilngadīgām personām, nostiprinot funkcionēšanas novērtēšanu invaliditātes ekspertīzes procesā. 2024. gada uzdevums ir arī piedāvājuma izstrāde kritēriju maiņai, pēc kuriem tiktu novērtēta īpašas kopšanas nepieciešamība pilngadīgām personām ar ļoti smagu invaliditāti (I invaliditātes grupa) objektīvai kopšanas nepieciešamības intensitātes novērtēšanai un pēctecīgi gradētai kopšanas pabalsta apmēra noteikšanai. Taps konceptuālais ziņojums par invaliditātes novērtēšanas kritēriju pilnveidi bērniem. Tāpat tiks strādāts pie asistenta pakalpojuma personām ar invaliditāti pilnveidošanas, tehnisko palīglīdzekļu klāsta modernizēšanas, pieejamības uzlabošanas un lietošanas apmācības. Noslēgsies Plāna personām ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2024.–2027. gadam izstrādes darbs.

Demogrāfijas politikas attīstība

- Labklājības ministrijai sadarbībā ar nozaru ministrijām un partneriem 2024. gadā ir jāsagatavo un jāiesniedz Ministru kabinetā ziņojums par demogrāfijas politikas attīstību. Demogrāfiskie izaicinājumi – sabiedrības novecošanās, migrācija, dzimstības rādītāji un urbanizācija, ietekmē gandrīz katru sabiedrības aspektu. Šīs problēmas skar gan veselības aprūpi, gan izglītību, darba tirgus, sociālo labklājību, pilsētplānošanu, arī lauksaimniecības politiku. Tāpēc demogrāfiskie izaicinājumi prasa sadarbību un saskaņotību, iezīmējot tās vietu un nozīmi visu nozaru attīstības politikās.

Ārpusģimenes aprūpes pilnveide

- Uzlabosies atbalsts ārpusģimenes aprūpē bijušiem jauniešiem pēc pilngadības sasniegšanas līdz 21 gada vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, ja turpina mācības. Valsts nodrošinās finansiālu atbalstu pašvaldībām, lai jauniešiem sniegtu sociālā mentora pakalpojumu un finansiālu atbalstu, kā arī atbalsta grupu nodarbības dažādu sociālo prasmju un iemaņu apguvei.

Bērni un ģimene

- Labklājības ministrija strādās pie vairākiem konceptuāliem piedāvājumiem –priekšlikumiem valsts sociālo palīdzību ģimenēm ar bērniem pārskatīšanai, tostarp sistēmiskiem risinājumiem bērna kopšanas palīdzībai bērnu vecumā no 1,5 līdz 2 gadiem; pakalpojuma standarta izstrādes ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem, neatkarīgi no aprūpes formas; priekšlikumu sagatavošanas adopcijas tiesiskā regulējuma pilnveidei, lai tas atbilstu starptautiskajām bērnu tiesībām, nodrošinot atvērtāku adopcijas procesu; plānotas diskusijas par kritēriju definēšanu “viena vecāka ģimene” noteikšanai; izpēti un analīzi bērnu tiesību aizsardzības speciālista kompetences un funkciju definēšanai.
- Bērniem ar autiskā spektra traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem, aprobežot psihosociālās rehabilitācijas pakalpojumu izmēģinājuma projektā, tiks nodrošināts multiprofesionālās komandas un līdzinieku atbalsts un dažādas rehabilitācijas metodes. Bērniem ar autiskā spektra traucējumiem pilotprojekta ietvaros tiks nodrošināta arī uzturošā terapija - multiprofesionālas komandas darbs un ABA terapijas, ergoterapijas, logopēda un speciālā pedagoga nodarbības.

Pasākumi vardarbības mazināšanai

- 2024. gadā noslēgsies Vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanas un apkarošanas plāna 2024.–2029. gadam izstrāde, un turpināsies darbs pie pierādījumiem un vienotā metodoloģijās balstītas vardarbības monitoringa sistēmas izveides, lai nodrošinātu datu par vardarbību uzkrāšanu, apkarošanu un analīzi.
- Tiks īstenoti vardarbību mazinoši pasākumi un sniegts mērķtiecīgs atbalsts vardarbībā cietušām personām un vardarbību veikušajām personām, tostarp plānots izstrādāt algoritmu sociālajiem dienestiem, lai sniegtu atbalstu iedzīvotājiem, par kuriem saņemti policijas ziņojumi par notikušu vardarbību, bet personas atteikušās no sociālo dienestu atbalsta. Tāpat tiks turpināta Bērnu mājas (Barnahus) pakalpojuma ieviešana. Ar Eiropas Komisijas atbalstu tiks organizēts Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpējās mācīšanās un pieredzes apmaiņas seminārs Latvijā par darbu ar vardarbības veicējiem.

Pensiju sistēmas attīstība

- Lai nodrošinātu darba mūžā veikto individuālo valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu lomu vecuma pensiju adekvātumā un pensijas sistēmas ilgtspēju, Labklājības ministrija turpinās pārskata periodā uzsāktās diskusijas par pensiju sistēmas attīstības virzieniem vidējam termiņam. Plānota grozījumu izstrāde likumā “Par valsts pensijām” pensiju indeksācijas kārtības pilnveidošanai. Tāpat, labklājības ministram tiekoties ar finanšu ministru un Latvijas Bankas prezidentu, panākta vienošanās, ka veicamas izmaiņas arī pensiju otrā līmeņa ieguldījumu plānu apsaimniekošanas maksā un citām iespējamām izmaiņām, lai veicinātu ieguldījumu politiku un nākotnes pensiju pieaugumu.
- No 2024. līdz 2029. gadam pie tām vecuma un invaliditātes pensijām, kas piešķirtas laikā no 2012. līdz 2028. gadam, pakāpeniski tiks atjaunota piemaksa par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim. 2024. gadā tās piešķirs cilvēkiem, kuri devās pensijā 2012., 2013. un 2014. gadā. Cilvēkiem, kuriem no 2024. gada 1. janvāra būs tiesības uz piemaksu par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim, piemaksu piešķirs no 2024. gada 1. janvāra un izmaksās vienlaikus ar 2024. gada aprīļa pensiju.

Ilgstošās sociālās aprūpes sistēmas pilnveide

- 2024. gadā plānots uzsākt izvērtējumu par ilgstošās sociālās aprūpes sistēmas finansēšanas modeļiem, kuri nodrošinātu saprotamu un ilgtspējīgu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstību augoša pieprasījuma pēc minētajiem pakalpojumiem situācijā.
- Lai arī lielāka uzmanība Latvijā tiek pievērsta sabiedrībā balstīto sociālo pakalpojumu attīstībai, nevar noliegt, ka nepieciešama arī kvalitatīvu ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu nodrošināšana klientiem, kuru pilnvērtīga aprūpe mājās ir neefektīva un apgrūtināta. Ņemot to vērā, 2024. gadā apstiprināšanai varētu tikt virzīts Plāns ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu pieejamības un attīstības veicināšanai 2024.–2029. gadam.

Dzimumu līdztiesības veicināšana

- Dzimumu līdztiesības politikas attīstības ietvaros tiks izstrādāts jauns plāns sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību veicināšanai (2024.-2027. gadam) un uzsākta šī plāna īstenošana, tostarp mācības dažādām mērķa grupām par nediskriminācijas aspektu integrēšanu dažādās politikas nozarēs.

Darba aizsardzība

- Lai noteiktu konkrētus pasākumus darba aizsardzības jomas turpmākajai attīstībai, tiks izstrādāts jauns Darba aizsardzības jomas attīstības plāns 2024.-2027. gadam.

Eiropas Savienības finansējums

- 2024. gadā turpināsies darbs pie 2021.–2027. gada plānošanas perioda Eiropas Savienības fondu investīciju ieviešanas nosacījumu izstrādes labklājības jomas projektu īstenošanai, kā arī projekta pieteikumu sagatavošanas, projektu īstenošanas un uzraudzības. Turpināsies arī Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna reformas un 6 investīciju īstenošana un plānoto atskaites punktu un mērķrādītāju izpildes uzraudzība.
- Lai veicinātu kvalitātes un cenas ziņā pieejamus mājokļus, kā arī sekmētu vides pieejamību daudzdzīvokļu ēkās, sagatavots normatīvais regulējums, lai uzsāktu Eiropas Reģionālās attīstības fonda ieguldījumus sociālo mājokļu atjaunošanai vai jaunu sociālo mājokļu būvniecībai un Atveseļošanas un noturības mehānisma ieguldījumus finansēšanas fonda izveidei zemas īres mājokļu būvniecībai.

VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS (PAMATBUDŽETS)

euro

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2022. gadā (faktiskā izpilde)	2023. gadā	
			apstiprināts likumā <i>(kopā ar FM rīkojumiem)</i>	faktiskā izpilde*
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 153 310 820	1 074 651 016	1 067 703 416
1.1.	dotācijas	1 143 959 505	1 064 254 036	1 057 843 822
1.2.	ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	8 705 029	9 442 896	9 131 091
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība iestādes ieņēmumos	114 686	52 803	52 802
1.4.	transferti	531 600	901 281	675 701
2.	Izdevumi (kopā)	1 153 193 886	1 074 910 953	1 067 474 955
2.1.	uzturēšanas izdevumi	1 140 522 983	1 066 349 825	1 059 267 578
2.1.1.	kārtējie izdevumi	92 900 676	113 165 174	110 582 181
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas, sociālie maksājumi un kompensācijas	698 438 851	602 978 452	599 957 067
2.1.3.	kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	184 206	255 829	255 828
2.1.4.	transferti viena budžeta veida ietvaros un uzturēšanas izdevumu transferti starp budžeta veidiem	348 999 250	349 950 370	348 472 502
2.2.	kapitālie izdevumi	12 670 902	8 561 128	8 207 377
3.	Finansiālā bilance	116 935	-259 937	228 462
3.1.	naudas līdzekļi	-116 935	259 937	-228 462
3.2.	maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	-164 892	237 869	-237 814
3.3.	ārvalstu finanšu palīdzības naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	35 351	22 068	-22 068

* Atbilstoši Valsts kases pārskatam par 2023. gada valsts pamatbudžeta izpildi

VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN IZLIETOJUMS (VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLAIS BUDŽETS)

euro

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2022. gadā (faktiskā iz- pilde)	2023. gadā	
			apstiprināts likumā (kopā ar FM rīkojumiem)	faktiskā izpilde*
04.00.00 Sociālā apdrošināšana				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	3 933 156 719	4 197 699 512	4 239 679 041
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	3 589 630 480	4 084 240 391	3 988 266 408
04.01.00 Valsts pensiju speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	2 605 101 467	2 817 308 224	2 849 058 623
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	2 560 008 453	2 915 762 131	2 913 552 743
04.02.00 Nodarbinātības speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	146 630 352	206 852 142	208 182 963
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	151 295 512	181 444 126	165 192 263
04.03.00 Darba negadījumu speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	88 276 411	98 867 262	99 686 757
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	75 762 079	94 497 830	88 932 575
04.04.00 Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	1 089 071 070	1 070 577 189	1 078 756 189
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	778 546 702	865 067 321	793 220 245
04.05.00 Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets				
1.	Ieņēmumi (kopā konsolidēti)	4 077 419	4 094 695	3 994 509
2.	Izdevumi (kopā konsolidēti)	24 017 734	27 468 983	27 368 583

* Atbilstoši Valsts kases pārskatam par 2023. gada valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izpildi

PĀRSKATA GADA BUDŽETA PROGRAMMU (APAKŠPROGRAMMU) IZPILDE

Budžeta programmas un apakšprogrammas	2023. gada finansējums	
	Faktiskā izpilde (tūkst. eiro)	Izpilde pret plānoto (%)
Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets		
ieņēmumi	4 239 679,0	101,0
izdevumi	3 988 266,4	97,7
04.00.00 Sociālā apdrošināšana		
04.01.00 Valsts pensiju speciālais budžets		
ieņēmumi	3 074 075,6	99,5
izdevumi	2 929 888,8	99,9
04.02.00 Nodarbinātības speciālais budžets		
ieņēmumi	216 486,7	99,8
izdevumi	194 900,2	89,9
04.03.00 Darba negadījumu speciālais budžets		
ieņēmumi	99 686,8	100,8
izdevumi	95 867,1	92,9
04.04.00 Invalitātes, maternitātes un slimības speciālais budžets		
ieņēmumi	1 084 092,2	100,7
izdevumi	1 001 959,0	89,9
04.05.00 Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets - izdevumi		
ieņēmumi	27 055,1	99,6
izdevumi	27 368,6	99,6
Valsts pamatbudžets		
	1 067 475,0	99,3
04.00.00 Valsts atbalsts sociālajai apdrošināšanai		
04.00.00 Valsts atbalsts sociālajai apdrošināšanai	95 964,5	99,9
05.00.00 Valsts sociālie pakalpojumi		
05.01.00 Sociālās rehabilitācijas valsts programmas	99 012,9	98,3
05.03.00 Aprūpe valsts sociālās aprūpes institūcijās	67 072,9	99,6
05.37.00 Sociālās integrācijas valsts aģentūras administrēšana un profesionālās un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšana	7 794,7	97,5
05.62.00 Invalitātes ekspertīžu nodrošināšana	3 845,0	100,0

Budžeta programmas un apakšprogrammas	2023. gada finansējums	
	Faktiskā izpilde (tūkst. eiro)	Izpilde pret plānoto (%)
05.63.00 Dotācija biedrībām, nodibinājumiem un reliģiskām organizācijām	164,8	99,7
07.00.00 Darba tirgus attīstība		
07.01.00 Nodarbinātības valsts aģentūras darbības nodrošināšana	10 939,2	99,7
20.00.00 Valsts sociālie pabalsti un izdienas pensijas		
20.01.00 Valsts sociālie pabalsti	455 501,3	99,8
20.02.00 Izdienas pensijas	87 304,6	99,4
20.03.00 Piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijām	172 848,4	100,0
21.00.00 Darba apstākļu uzlabošana		
21.01.00 Darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontrole un uzraudzība	4 227,6	99,8
22.00.00 Bērnu tiesību aizsardzības nodrošināšana		
22.01.00 Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija un bērnu uzticības tālrunis	1 603,1	94,8
22.02.00 Valsts programma bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai	372,3	96,4
22.03.00 Valsts atbalsts ārpusģimenes aprūpei	3 797,0	85,0
62.00.00 Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana		
62.07.00 Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)	3 725,7	91,4
62.20.00 Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014-2020)	131,8	99,9
63.00.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana		
63.07.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) īstenotie projekti labklājības nozarē (2014-2020)	39 858,4	97,9
63.08.00 Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) projektu un pasākumu īstenošana (2021-2027)	768,9	69,9
63.10.00 Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļas projektu un pasākumu īstenošana (2021-2027)	22,9	80,8
63.20.00 Tehniskā palīdzība Eiropas Sociālā fonda (ESF) apgūšanai (2014-2020)	74,4	100,0
64.00.00 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana		
64.08.00 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana labklājības nozarē (2023-2027)	0,5	74,4

Budžeta programmas un apakšprogrammas	2023. gada finansējums	
	Faktiskā izpilde (tūkst. eiro)	Izpilde pret plānoto (%)
70.00.00 Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana		
70.07.00 Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm	6,2	32,1
70.09.00 Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana labklājības nozarē (2021-2027)	111,0	72,7
70.15.00 Eiropas Savienības programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšana	30,5	61,5
70.22.00 Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām pasākumu īstenošana (2014- 2020)	281,0	90,3
70.24.00 Iekšējās drošības un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu un Finansiāla atbalsta instrumenta robežu pārvaldībai un vīzu politikai projektu un pasākumu īstenošana (2021-2027)	2,8	95,3
70.50.00 Tehniskā palīdzība ERAF, ESF+, KF, TPF finansējuma apgūšanai (2021-2027)	1 011,1	98,1
71.00.00 Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana		
71.06.00 Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti	310,4	60,1
73.00.00 Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti		
73.06.00 Ārvalstu finanšu palīdzības finansēto projektu īstenošana labklājības nozarē	13,6	98,1
74.00.00 Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) projektu un pasākumu īstenošana		
74.06.00 Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) projekti un pasākumi	757,4	46,9
74.50.00 "Tehniskā palīdzība Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) apgūšanai"	218,7	98,3
97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana		
97.01.00 Labklājības nozares vadība un politikas plānošana	5 936,6	96,8
97.02.00 Nozares centralizēto funkciju izpilde	3 691,6	96,4
99.00.00 Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums		
99.00.00 Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	73,2	100,0

PĀRSKATA GADAM APSTIPRINĀTIE PRIORITĀRIE PASĀKUMI

	Pasākuma nosaukums	Finansējums	
		2023. gadam (plāns), eiro	
		Pamatbudžets	Sociālās apdrošināšanas budžets
	PAVISAM, t.sk.,	35 764 138	4 850 066
1.	Minimālo ienākumu palielināšana pabalstiem un pensijām	10 339 407	1 736 843
2.	Nodrošināts ārpusģimenes aprūpes atbalsta pakalpojumu pilnveide, tai skaitā bērniem īpašās situācijās	1 741 518	-
3.	Nodrošināts pakalpojums "Hospisa aprūpe mājās pilngadīgām personām un atbalsts viņu ģimenes locekļiem"	408 698	-
4.	Nodrošināti pakalpojumi vardarbībā cietušām personām un bērniem ar atkarību un uzvedības traucējumiem	500 000	-
5.	Nodrošināts tehnisko palīglīdzekļu pakalpojums (rindu mazināšana)	4 400 000	-
6.	Nodrošināta valsts finansēto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība	2 500 000	-
7.	Īstenota labklājības nozares politika un uzlabota sniegto pakalpojumu kvalitāte	2 189 333	2 528 839
8.	Palielināts pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās	944 642	27 150
9.	Palielināta atlīdzība asistenta un pavadoņa pakalpojuma sniedzējiem	5 633 724	-
10.	Palielināts pabalstu un kompensāciju nodrošinājums par dienesta ārvalstīs kvalitatīvai Latvijas nacionālo drošības un ekonomisko interešu aizstāvībai	73 748	-
11.	Segts valsts nekustamo īpašumu nomas maksas un apsaimniekošanas izdevumu pieaugums	4 676	2 923
12.	Nodrošināts ārstniecības personu darba samaksas pieaugums	766 313	1 334
13.	Palielināta sociālā garantija diplomātiskā un konsulārā dienesta amatpersonu (darbinieku), valsts tiešās pārvaldes amatpersonu (darbinieku), karavīru, prokuroru un sakaru virsnieku, kuri uzturas ārvalstīs, laulātajiem	3 611	-
14.	Nodrošināta svarīgo amata grupu atlīdzība valsts pārvaldes kapacitātes stiprināšanai	6 258 468	552 977

Plašāka informācija par prioritāro pasākumu mērķiem un rezultātiem pieejama [Paskaidrojumā par Labklājības ministrijas valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta līdzekļu pieprasījumu vidējam termiņam.](#)

SOCIĀLAIS ATBALSTS UKRAINAS CIVILIEDZĪVOTĀJIEM PĀRSKATA GADĀ

<p>Garantētais minimālais ienākums</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Garantētā minimālā ienākuma (GMI) līmenis ir tāds pats kā Latvijas iedzīvotājiem, proti, 125 eiro mēnesī pirmajai personai un 87,50 eiro mēnesī katrai nākamajai personai (līdz 2023. gada 1. jūlijam – 109 eiro un 76 eiro attiecīgi) Ukrainas civiliedzīvotāja mājsaimniecībā. ■ Tiesības uz GMI ir ikvienam Ukrainas civiliedzīvotājam neatkarīgi no tā, kur dzīvo vai ir izmitināts. To nodrošina tā pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā ir Ukrainas civiliedzīvotāja izmitināšanas vieta vai dzīvesvieta, arī tad, ja Ukrainas civiliedzīvotājs nav deklarējis savu dzīvesvietu, izņemot gadījumu, kad atbalstu jau ir piešķīrusi Ukrainas civiliedzīvotāja iepriekšējās izmitināšanas vai dzīvesvietas pašvaldība. ■ Pašvaldības sociālais dienests pirmos trīs kalendāra mēnešus pēc Ukrainas civiliedzīvotāja mājsaimniecības pirmreizējā iesnieguma saņemšanas dienas neveic materiālo resursu izvērtēšanu pirms lēmuma pieņemšanas par sociālās palīdzības pabalsta piešķiršanu. ■ Pēc trīs kalendāra mēnešu perioda termiņa beigām pašvaldības sociālais dienests sociālo palīdzību piešķir atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktajam, proti, tiek vērtēti ienākumi, ko Ukrainas civiliedzīvotāja mājsaimniecība gūst no darba samaksas, atlīdzības vai saimnieciskās darbības, vai no sociālās drošības sistēmas. Tiek izmaksāta starpība starp kopējo mājsaimniecības GMI līmeni un kopējiem mājsaimniecības ienākumiem, ja tie zemāki par GMI līmeni.
<p>Sociālie pakalpojumi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Atbilstoši individuālajām vajadzībām: aprūpe mājās vai pārvietošanās atbalsts cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, diennakts sociālā rehabilitācija Sociālās integrācijas valsts aģentūrā (30 dienas), ja personai psihoemocionālā stāvokļa dēļ tāda ir nepieciešama. ■ Prioritāri nodrošināti tehniskie palīglīdzekļi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. ■ Autostāvvietas kartes cilvēkiem ar invaliditāti. Ceļu satiksmes drošības direkcija izsniedz kartes, pamatojoties uz Ukrainas dokumentu, kas apliecina, ka personai Ukrainā noteikta I invaliditātes grupa vai bērna ar invaliditāti statuss. ■ Sociālā mentora pakalpojums sākotnējam atbalstam Ukrainas civiliedzīvotājam (pašvaldībās). ■ Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums Ukrainas civiliedzīvotājiem ar garīga rakstura traucējumiem bez psihiatra atzinuma. ■ Uz citiem sociālajiem pakalpojumiem ir tādas pašas tiesības kā Latvijas iedzīvotājiem.
<p>Pārtikas un higiēnas pakas (no Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Atbalsts tāds pats kā Latvijas iedzīvotājiem. Viena persona trīs mēnešos var saņemt: <ul style="list-style-type: none"> – 2 pārtikas pakas; – 1 higiēnas un saimniecības preču paku; – 2 papildu bērnu pārtikas pakas, ja ģimenē ir mazi bērni vecumā no 7 līdz 24 mēnešiem; – 1 papildu higiēnas preču paku, ja ģimenē ir mazi bērni vecumā līdz 2 gadiem. – papildus tam ģimenes ar sākumskolas un pamatskolas vecuma bērniem var saņemt mācību piederumu paku.

<p>Pārtikas un higiēnas pakas (no Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tiesības ir ikvienam Ukrainas civiliedzīvotājam neatkarīgi no tā, kur dzīvo vai ir izmitināts. Lai saņemtu pakas, jāsaņem pašvaldības sociālā dienesta izziņa par atbilstību trūcīgas, maznodrošinātas vai krīzes situācijā nonākušas mājsaimniecības statusam. ■ Kopumā 2023. gadā Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām darbības programmas un Eiropas Sociālā fonda Plus programmas materiālās nenodrošinātības mazināšanai 2021.-2027. gadam ietvaros tika sniegti 91 443 komplekti, tai skaitā 61 645 pārtikas preču komplekti, 869 bērnu pārtikas preču komplekti, 25 633 higiēnas un saimniecības preču komplekti, 644 bērnu higiēnas preču komplekti, 2 652 mācību piederumu komplekti.
<p>Pabalsts krīzes situācijā</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ 272 eiro par pieaugušo un 190 eiro par bērnu vienu reizi trīs mēnešu periodā. <p><i>Piezīme: Latvijas iedzīvotājiem šis pabalsts ir atšķirīgs atkarībā no dzīvesvietas pašvaldības.</i></p>
<p>Atbalsts ģimenēm ar bērniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Bērna piedzimšanas pabalsts* (vienreizējs pabalsts) – 421,17 eiro par katru bērnu. ■ Bērna kopšanas pabalsts* (ik mēnesi): <ul style="list-style-type: none"> – par bērnu līdz pusotram gadam – 171 eiro mēnesī; – par bērnu no pusotra gada līdz 2 gadiem – 42,69 eiro mēnesī. ■ Ģimenes valsts pabalsts* (ik mēnesi): <ul style="list-style-type: none"> – par vienu bērnu – 25 eiro; – par diviem bērniem – 100 eiro (50 eiro par katru bērnu); – par trīs bērniem – 225 eiro (75 eiro par katru bērnu); – par četriem un vairāk bērniem – 100 eiro par katru bērnu. <p><i>Piezīme: bērna piedzimšanas pabalstu izmaksā Ukrainas civiliedzīvotājiem, ja bērns piedzimis Latvijā pēc 2022. gada 24. februāra Bērna kopšanas pabalstu un ģimenes valsts pabalstu izmaksā Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri kopā ar bērniem uzturas Latvijā pēc uzturēšanās dokumenta izsniegšanas no 2022. gada 5. marta.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Atbalsts ar celiakiju slimiem bērniem*, pamatojoties uz ģimenes ārsta vai gastroenterologa izsniegtu izziņu – 106,72 eiro mēnesī. ■ Tiesības saņemt Bērnu aizsardzības centra Konsultatīvās nodaļas sniegto konsultatīvo atbalstu Eiropas Savienības politiku instrumentu pasākumu ietvaros bērnu ar uzvedības problēmām un saskarsmes grūtībām likumiskajiem pārstāvjiem un speciālistiem (piemēram, izglītības iestāžu pedagogiem u.c.). <p><i>* Apmēri tādi paši kā Latvijas iedzīvotājiem.</i></p>
<p>Atbalsts ārkārtas aizbildņiem</p>	<p>Nepilngadīgajiem bērniem no Ukrainas, kuri ieradušies bez vecāku pavadības, tiek noteikts ārkārtas aizbildnis bērnu pārstāvībai un aprūpei drošā vidē.</p> <p>Ārkārtas aizbildnim tiek noteikta:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Atlīdzība par ārkārtas aizbildņa pienākumu pildīšanu (ik mēnesi) – 171 eiro neatkarīgi no bērnu skaita. ■ Pabalsts bērna uzturam (ik mēnesi) ne mazāks par: <ul style="list-style-type: none"> – 215 eiro par bērnu līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai; – 258 eiro par bērnu vecumā 7-18 gadu vecuma sasniegšanai.

<p>Atbalsts ārkārtas aizbildņiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Pabalsts apgērba un mīkstā inventāra iegādei (piemēram, gultas veļas, segas, spilvena, matrača) vai nepieciešamās lietas (summa un kārtība noteikta pašvaldību līmenī). ■ Tiesības saņemt ārpusģimenes aprūpes atbalsta centra sniegtos pakalpojumus (psiholoģisko atbalstu). <p><i>Piezīme: par ārkārtas aizbildņiem var kļūt Latvijas iedzīvotāji vai Ukrainas civiliedzīvotāji.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Laika posmā no 2022. gada 16. marta līdz 2023. gada 29. decembrim bija 1364 nepilngadīgie bez vecāku pavadības Latvijas Republikā ieceļojušie Ukrainas civiliedzīvotāji (nepavadīti bērni), kuriem nodibināta ārkārtas aizbildnība vai iecelts ārkārtas aizbildnis. 2023. gada 29. decembrī Latvijā faktiski uzturējās 338 nepavadīti bērni, kuriem nodibināta ārkārtas aizbildnība vai iecelts ārkārtas aizbildnis.
<p>Atbalsts invaliditātes seku mazināšanai</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ukrainas civiliedzīvotājiem ir tādas pašas tiesības uz invaliditātes ekspertīzi, kādas Invaliditātes likumā noteiktas Latvijas iedzīvotājiem. ■ Tiesības saņemt atbalsta pakalpojumus un atvieglojumus invaliditātes seku mazināšanai atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem. ■ Tiesības saņemt šādus valsts sociālos pabalstus invaliditātes gadījumā: piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti (106,72 eiro mēnesī), bērna ar invaliditāti kopšanas pabalstu (313,43 eiro mēnesī), pabalstu personai ar invaliditāti, kurai nepieciešama kopšana (213,43 EUR mēnesī), valsts sociālā nodrošinājumu pabalstu (atkarīgs no invaliditātes grupas), ievērojot nosacījumus, kas noteikti Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā. Minētos pabalstus Ukrainas civiliedzīvotājam Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra izmaksā Latvijā noteiktās invaliditātes laikā.
<p>Nodarbinātības atbalsts</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) sniegtā palīdzība darba meklējumos – informācija par vakancēm, sadarbība ar darba devējiem darba sameklēšanā. Nodrošina iespēju piedalīties pasākumos, kas sekmē darbā iekārtošanos, piemēram, karjeras konsultācijas, latviešu valodas kursi u.c. NVA bezmaksas tālrunis: 80 200 206. ■ Atļauts nodarbināt Ukrainas civiliedzīvotāju bez latviešu valodas zināšanām tiktāl, ciktāl tas netraucē darba pienākumu pildīšanai. ■ Atļauts nodarbināt ar atvieglotiem nosacījumiem atsevišķās reglamentētajās profesijās. ■ Darba devējiem netiks piemērota prasība par iepriekšēju vakances reģistrēšanu NVA. ■ Nav attiecināma normatīvo aktu par ārzemnieku nodarbināšanu prasība nodrošināt darba samaksu, kas nav mazāka par vidējo bruto darba samaksu Latvijā iepriekšējā gadā. Darba algai jābūt ne mazākai par valstī noteikto minimālo algu (2023. gadā – 620 eiro). ■ Darba devējs tiesīgs bez pirmreizējās obligātās veselības pārbaudes veikšanas nodarbināt Ukrainas civiliedzīvotāju trīs mēnešus kopš darba līguma noslēgšanas dienas, izņemot gadījumus, kad paredzēts nodarbināt darbā īpašos apstākļos. ■ Vienreizējs pabalsts Ukrainas civiliedzīvotājam 620 eiro, uzsākot darba attiecības (izņemot nodarbinātības pasākumus vasaras brīvlaikā tiem, kuri iegūst izglītību vispārējās, vidējās speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs).

<p>Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts vecuma gadījumā</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Apmērs tāds pats kā Latvijas iedzīvotājiem – 109 eiro mēnesī. ■ Tiesības uz valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu vecuma gadījumā ir Ukrainas civiliedzīvotājam, kurš ir: <ul style="list-style-type: none"> – uzturējies Latvijā trīs mēnešus kopš ilgtermiņa vīzas vai uzturēšanās atļaujas izsniegšanas dienas; – sasniedzis likumā “Par valsts pensijām” noteikto pensionēšanās vecumu (2023. gadā – 64 gadi 6 mēneši), bet nav tiesību uz vecuma pensiju Latvijā. ■ Pabalstu sākotnēji izmaksā avansa maksājumā līdz laikam, kad Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra saskaņā ar Latvijas Republikas un Ukrainas līgumu par sadarbību sociālās drošības jomā saņem no Ukrainas kompetentās institūcijas informāciju par Ukrainā piešķirto un saņemto pensiju un tās apmēru. ■ Pabalstu izmaksā ilgtermiņa vīzas vai uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa laikā.
<p>Sociālās apdrošināšanas atbalsts</p>	<p>Tiesības uz tiem pašiem pakalpojumiem kā Latvijas iedzīvotājiem, ja ir veiktas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. Gan uz Latvijas iedzīvotājiem, gan Ukrainas civiliedzīvotājiem attiecas kvalifikācijas perioda nosacījumi atsevišķiem pabalstiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Nav kvalifikācijas perioda slimības pabalsta saņemšanai, lai koptu slimu bērnu, kurš jaunāks par 14 gadiem. ■ Nav kvalifikācijas perioda slimības pabalsta un apdrošināšanas atlīdzības saņemšanai nelaimes gadījumā darbā. ■ Kvalifikācijas periods vismaz 3 mēneši pēdējo 6 mēnešu laikā vai 6 mēneši pēdējo 24 mēnešu laikā slimības, maternitātes, paternitātes un vecāku pabalstiem. ■ Kvalifikācijas periods bezdarbnieka pabalsta saņemšanai ir vismaz 12 mēneši pēdējo 16 mēnešu laikā.

DARBĪBAS STRATĒGIJAS 2020.–2023. GADAM NOVĒRTĒJUMS

Misijas vērtēšana (kritēriji: oriģināla, fundamentāla, uzrunājoša, neaizmirstama)¹²

Labklājības ministrijas misija ir veidot cieņpilnu, sociāli drošu, iekļaujošu un līdztiesīgu vidi ikvienam. Tā ir:

- **oriģināla**, jo misijā ir iekļauti nozares politikas virzieni, pēc kuriem var identificēt tieši Labklājības ministriju,
- **fundamentāla**, jo paskaidro ministrijas darbības pamatmērķi un to nav nepieciešams mainīt, ievērojot to, ka ministrijas funkcijas arī nav mainījušās,
- **uzrunājoša**, jo tā nav ministrijas nolikuma kopija, vienlaikus tā iekļauj sevī visu struktūrvienību darbības būtību,
- **neaizmirstama**, jo tā ir formulēta pietiekami īsi, izmantojot plašai sabiedrībai saprotamus jēdzienus.

Vīzijas vērtēšana (kritēriji: nākotnē vērsta, norādoša, ambicioza, aprakstoša)¹³

Labklājības ministrija ir uzticams partneris iedzīvotāju drošumspējas¹⁴ stiprināšanai. Tā ir:

- **nākotnē vērsta**, jo iekļauj sevī norādi par spēju pielāgoties mainīgajiem [nākotnes] apstākļiem,
- **norādoša**, jo skaidri formulē vēlamo stāvokli (šajā gadījumā – lomu sabiedrībā),
- **ambicioza**, jo vēlamā stāvokļa sasniegšanai nepieciešams vairāk kā vienas stratēģijas termiņš,
- **aparakstoša**, jo ietver apzīmētāju – “uzticams partneris” –, kurš raksturo, kāda ministrija būs nākotnē.

Vērtību analīze (aptauja un vērtību atbilstība izvirzītajām prioritātēm un mērķiem)

Labklājības ministrijas darbības stratēģijā 2020.–2023. gadam izceltas šādas vērtības:

- **Cilvēks**
Empātiska, vienlīdzīga, godprātīga un vajadzību izpratnē balstīta pieeja gan organizācijas cilvēkresursu vadībā, gan attiecībās ar sabiedrību.
- **Sadarbība**
Savstarpēji saskaņota rīcība kopēju mērķu sasniegšanai, iesaistot ieinteresētās puses.
- **Atbildība**
Rūpes par pieņemto lēmumu tiesiskumu un pamatotību, izsverot visas priekšrocības un trūkumus.
- **Profesionalitāte**
Zināšanās un prasmēs balstītas pieejas iestādes mērķu sasniegšanai.

Izvirzītās vērtības atbilst šādām prioritātēm:

1. tabula

vērtības	cilvēks	sadarbība	atbildība	profesionalitāte
prioritātes				
komandā (paš)motivēti, profesionāli un novērtēti darbinieki	x		x	x
uz rezultātu vērsta sadarbība un snieguma vadība	x	x	x	x
atbalstoša, inovatīva un ilgtspējīga darba vide	x	x	x	x

¹² Stratēģiskās plānošanas vadlīnijas valsts pārvaldes iestādēm, 2022, <https://www.mk.gov.lv/lv/media/12837/download>.

¹³ Ibid.

¹⁴ Saskaņā ar Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020. gadam noteikto drošumspēja ir spēja pielāgoties mainīgiem apstākļiem.

mērķi	vērtības	cilvēks	sadarbība	atbildība	profesionalitāte
1) Attīstīta korporatīvā identitāte un kultūra		x			x
2) Īstenota vadītāju attīstība un līderība		x			x
3) Īstenota individuāli fokusēta darbinieku izaugsme		x			
4) Darbojas ieguldījumam atbilstoša un valsts pārvaldē konkurētspējīga darbinieku motivācijas sistēma		x		x	x
5) Nodrošināta sadarbības dažādība un pilnveide		x	x		
6) Pilnveidoti procesi		x	x		
7) Pārskatīti un modernizēti pakalpojumi		x	x		x
8) Virzība uz draudzīgu visa veida vides pieejamību, balstīta komandas interesēs un atbilstoša individuālajiem risinājumiem		x	x		
9) Darbojas “zaļās” domāšanas princips		x		x	

Lai uzzinātu ministrijā nodarbināto viedokli par iestādes vērtībām, 2024. gada maijā tika veikta iekšējā aptauja. Aptaujā piedalījās 126 respondenti jeb apmēram 61% nodarbināto. Tajā tika noskaidrots, ka:

- Pārliecinošs vairākums nodarbināto (91%) ir informēti par ministrijas vērtībām, gandrīz visi no tiem spēj nosaukt vērtības korekti;
- Vairums (93%) nodarbināto atzīst, ka ministrijas vērtības ir tuvas personīgi;
- Vairāk par pusi (57%) nodarbināto uzskata, ka vērtību definēšanā jāpiedalās visiem iestādē strādājošajiem;
- Tikai 1% respondentu ir pārliecināti, ka ministrijas vērtības ir tikai “uz papīra”, savukārt apgalvojumam “visi kolēģi rīkojas atbilstoši šīm vērtībām” un “es veicu savus darba pienākumus atbilstoši šīm vērtībām” piekrīt 27% un 38% aptaujāto attiecīgi.

Aptaujas rezultāti ļauj secināt, ka nodarbinātie zina iestādes vērtības, apzinās nepieciešamību iesaistīties to formulēšanā, tomēr ir nepieciešami papildu pasākumi vērtību iedzīvināšanai, lai veicinātu rīcības atbilstību vērtībām ikdienas darbos. Tāpat ir nepieciešams vairo izpratni par izvēlēto vērtību būtību, īpaši gadījumā ar vērtību “cilvēks”, ievērojot tās attiecināšanu gan uz ministrijas cilvēkresursiem, gan attiecībās ar pārējo sabiedrību.

Stratēģijas vērtēšana (kritēriji: atbilstība, rezultativitāte un saskaņotība)

Pirms vērtēšanas kritēriju izvēles tika aplūkoti Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) un Eiropas Komisijas (EK) izstrādātās metodoloģijas un ieteikumi¹⁵. Ņemot vērā, ka vairāki kritēriji apskatītajās metodoloģijās ir kopīgi (piemēram, kritēriji “atbilstība”, “efektivitāte”, “rezultativitāte”), savukārt atsevišķi kritēriji nav relevanti dažādu apsvērumu dēļ (piemēram, kritērijs “pievienotā vērtība ES” drīzāk nav atbilstošs iestādes pārvaldības līmenim un kritērijs “ilgtspēja” nav atbilstošs, ievērojot stratēģijas darbības termiņu), stratēģijas vērtēšanai tikai atlasīti šādi kritēriji:

- **Atbilstība** (jautājumi, uz kuriem jāsniedz atbilde: Vai stratēģijas mērķi palika aktuāli stratēģijas ieviešanas procesā? Vai tie joprojām ir aktuāli? Cik lielā mērā stratēģijas rezultāti atbilst mērķiem?);
- **Rezultativitāte** (jautājumi, uz kuriem jāsniedz atbilde: Cik lielā mērā stratēģijas mērķi/rezultāti tika sasniegti? Vai sasniegti laikā? Vai un kādi ārējie faktori ir ietekmējuši virzību uz mērķu/rezultātu sasniegša-

15 ESAO un EK metodoloģijas: <https://www.oecd.org/dac/evaluation/daccriteriaforevaluatingdevelopmentassistance.htm#relevance-block>, https://www.oecd-ilibrary.org/development/applying-evaluation-criteria-thoughtfully_543e84ed-en, https://www.oecd-ilibrary.org/governance/toolkit-for-the-preparation-implementation-monitoring-reporting-and-evaluation-of-public-administration-reform-and-sector-strategies_37e212e6-en, https://commission.europa.eu/document/download/9c8d2189-8abd-4f29-84e9-abc843cc68e0_en?filename=BR%20toolbox%20-%20Jul%202023%20-%20FINAL.pdf

nu? Kādi ir galvenie iemesli, kāpēc mērķi/rezultāti ir vai nav sasniegti?);

- **Saskaņotība** (jautājumi, uz kuriem jāsniedz atbilde: Cik lielā mērā stratēģija un tajā iekļautie pasākumi ir saskaņoti savā starpā? Ar citiem saistošiem pasākumiem, politikām utt. iestādē, nozarē, valstī?).

Atbilstība

Stratēģijā tika izvirzīti 9 mērķi un vismaz viens sasniedzamais rezultāts katram mērķim jeb pārmaiņas, kuras raksturo mērķa sasniegšanas pakāpi. Vērtējot rezultātu atbilstību mērķiem, katrs mērķis tika aplūkots atsevišķi. Vērtēšanas procesā konstatēti 2 mērķi, kuru rezultāti ir daļēji atbilstoši. Iznākuma atspoguļošanai izmantots "luksofora princips"¹⁶:

1. mērķis. Attīstīta korporatīvā identitāte un kultūra – atbilst rezultāts "Veicināta vērtību iedzīvināšana", taču, ievērojot, ka korporatīvo kultūru veido normu, uzskatu un kolektīvu attieksmju kopums, kas nosaka to, kā lietas tiek paveiktas konkrētajā iestādē¹⁷, nozīmē, ka arī pārējie rezultāti¹⁸ pirmās prioritātes blokā tieši vai netieši ietekmē mērķa sasniegšanu.

2. mērķis. Īstenota vadītāju attīstība un līderība – atbilst rezultāti "Izveidota iekšējā mācību sistēma", "Pilnveidota vadītāju profesionalitāte un līderības kompetence" un "Pilnveidotas darbinieku digitālās prasmes".

3. mērķis. Īstenota individuāli fokusēta darbinieku izaugsme – atbilst rezultāti "Izveidota iekšējā mācību sistēma", "Paaugstināta nodarbināto aktivitāte profesionālajā pilnveidē" un "Pilnveidotas darbinieku digitālās prasmes". Lai gan nodarbināto profesionālā pilnveide tiešā veidā neliecina par individuāli fokusēto izaugsmi, tomēr savienojumā ar iekšējo mācību sistēmu var palīdzēt mērķa sasniegšanā. Formulējot jaunu stratēģiju, būtu nepieciešams izvēlēties precīzākus rezultātus.

4. mērķis. Darbojas ieguldījumam atbilstoša un valsts pārvaldē konkurētspējīga darbinieku motivācijas sistēma – atbilst rezultāts "Veicināta nodarbināto snieguma novērtēšanas objektivitāte". Rezultāts daļēji atbilst mērķim. Tas neraksturo 4. mērķa sasniegšanas pakāpi pietiekami, jo gan rezultāts, gan arī tā rādītājs neļauj spriest par valsts pārvaldē konkurētspējīgas motivācijas sistēmas darbību.

5. mērķis. Nodrošināta sadarbības dažādība un pilnveide – atbilst rezultāti "Ieviestas jaunas sadarbības formas", "Ieviests vienots e-pasta risinājums (nozarē)", "Pilnveidota iekšējā komunikācija, t.sk. attīstīta iekšējā komunikācijas platforma Intranets (iekštīkls)".

6. mērķis. Pilnveidoti procesi – atbilst rezultāti "Ieviests vienots e-pasta risinājums (nozarē)", "Pilnveidota iekšējā komunikācija, t.sk. attīstīta iekšējā komunikācijas platforma Intranets (iekštīkls)" un "Veikts nozares informācijas sistēmu datu audits".

7. mērķis. Pārskatīti un modernizēti pakalpojumi – atbilst rezultāts "Pilnveidoti pakalpojumi". Mērķa un rezultāta formulējumā izmantoti saturiski ļoti līdzīgi jēdzieni – modernizēt nozīmē pilnveidot, pārveidot, kā arī atjaunot atbilstoši kāda laika posma attīstības pakāpei, līdz ar to rezultāts neizskaidro mērķa sasniegšanas līmeni pilnā mērā. Papildus jāatzīmē, ka saskaņā ar ITIL4 pamatiem¹⁹ pakalpojumu pilnveide ir cieši saistīta ar procesu pilnveidi, tādējādi, lai izvairītos no pārpratumiem gadījumos, kad saistīti mērķi ir secīgi iekļauti stratēģijā, nākotnē vēlams detalizētāk definēt mērķi un/ vai rezultātu.

8. mērķis. Virzība uz draudzīgu visa veida vides pieejamību, balstīta komandas interesēs un atbilstoša individuālajiem risinājumiem – atbilst rezultāti "Pieejama aktuāla tīmekļvietne", "Pilnveidotas darbinieku digitālās prasmes" un "Atbalstīts attālināts darbs un elastīgā darba laika izmantošana". Kaut gan rezultāti ir vērsti uz digitālās vides pieejamību, sasniedzamie rezultāti atbilst mērķim, jo mērķa formulējumā ir norāde par virzību uz visa veida vides pieejamību. Formulējot jaunu stratēģiju, būtu nepieciešams izvēlēties precīzākus rezultātus.

9. mērķis. Darbojas "zaļās" domāšanas princips – atbilst rezultāti "Ieviesti/īstenoti "zaļās" domāšanas principa atbalsta pasākumi" un "Pilnveidotas darbinieku digitālās prasmes".

16 Zaļā krāsā iezīmēti mērķi, kuros konstatēta rezultātu atbilstība, oranžā krāsā iezīmēti mērķi, kuriem varēja būt detalizētāks rezultāta formulējums, savukārt sarkanā krāsā iezīmēti mērķi, kuru rezultāti ir daļēji atbilstoši.

17 What Is Company Culture? Definition & Development Strategies. Forbes, https://www.forbes.com/advisor/business/company-culture/#what_is_company_culture_section.

18 Rezultāti "Izveidota iekšējā mācību sistēma", "Pilnveidota vadītāju profesionalitāte un līderības kompetence", "Paaugstināta nodarbināto aktivitāte profesionālajā pilnveidē", "Veicināta nodarbināto snieguma novērtēšanas objektivitāte".

19 IT pakalpojumu pārvaldība atbilstoši ITIL4 pamatiem, <https://www.axelos.com/certifications/itil-service-management/what-is-it-service-management>.

Nolūkā atbildēt uz jautājumu par stratēģijas aktualitāti tās ieviešanas laikā, kā arī šobrīd, tika veikta trendu analīze. Analīzē tika aplūkotas gan globālās tendences kopumā, gan tendences publiskajā pārvaldē, gan arī dzīves politikas plānošanas dokumenti, kuri piešķir vai piešķir kontekstu nacionālajā līmenī.

Dažas globālās tendences, kuras skar Labklājības ministrijas kompetenci:

- sabiedrības novecošanās (virzītājspēki: demogrāfiskā attīstība, fokuss uz veselību, ekonomikas izaugsmi, tehnoloģiju attīstība);
- 21. gs. dzīvesveids (t.sk. bezbērnu ģimenes, bērni vēlākā vecumā u.t.t.);
- urbanizācija un globālā migrācija (pakalpojumu koncentrēšanās apdzīvotākās vietās);
- vidusšķiras palielināšanās noteiktos pasaules reģionos;
- sheconomy (sieviešu īpatsvara ekonomikā palielināšanās);
- automatizācija darba tirgū un nepieciešamība pēc jaunajām iemaņām;
- darba tirgus polarizācija (izzūd "vidējā līmeņa" prasmes, pieaug pieprasījums pēc augsti kvalificēta un mazkvalificēta darbaspēka);
- cīņa par talantiem;
- klimata pārmaiņas;
- digitalizācija (t.sk. mākslīgais intelekts (turpmāk – MI), nevienlīdzība).²⁰

Līdzīgs skatījums ir arī Eiropas Komisijai (*Global Trends To 2030. Challenges And Choices For Europe*²¹). Savukārt Somijas fonds SITRA²² uzliek akcentus atsevišķām tendencēm (piemēram, uzsver pieaugošu mentālās veselības nozīmi, vērs uzmanību uz tiešās sabiedrības līdzdalības un mikroaktīvisma pieaugumu iepretim dalībai NVO u.c.) un piedāvā saskatīt ieguvumus šķietami negatīvajās tendencēs – piemēram, sabiedrības novecošanās, ievērojot veselīgāku dzīvesveidu un attīstītus medicīnas pakalpojumus, jāskata kā ieguvums un panākums.

Globālās tendences publiskajā pārvaldē:

- publiskās pārvaldes loma vienlīdzības veicināšanā, tostarp izmantojot tehnoloģiju, uz cilvēku vērstas pieejas, iekļaujošu politiku un stratēģiskas partnerības;
- publiskā pārvalde "gaismas ātrumā" (ātrums publisko pakalpojumu sniegšanā un administratīvā sloga mazināšana);
- publiskās pārvaldes produktivitāte, pateicoties MI;
- publiskās pārvaldes veiklība un spēja pielāgoties (angļu agility) dažādās jomās (iepirkumi, politikas plānošana, likumdošana u.t.t.);
- ekosistēmu veidošana inovāciju palielināšanai;
- sadarbība (ar citām institūcijām un citu sabiedrības grupu pārstāvjiem);
- publiskās pārvaldes noturība (noturības mehānismu un atgūšanās spēju veicināšana);
- lietotāju pieredzes uzlabošana (digitālie rīki + uz cilvēku orientēts dizains).²³

Nacionālajā līmenī kontekstu piešķir:

- Latvijas stratēģija 2030 (valsts attīstības virzieni kopumā);
- NAP 2027 (valsts attīstības virzieni kopumā);
- Administratīvi teritoriālā reforma (pakalpojumu pieejamība, pieejamība);
- Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam (pakalpojumu pieejamība, pieejamība);

20 Future Outlook. 100 Global Trends 2050. United Arab Emirates Ministry of Cabinet Affairs and the Future, https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/about%20ISO/what_we_do/research_and_education/docs/foresight/2017_UAE_Future%20Outlook.pdf.

21 GLOBAL TRENDS TO 2030. CHALLENGES AND CHOICES FOR EUROPE. European Strategy and Policy Analysis System report, https://ec.europa.eu/assets/epsc/pages/espas/ESPAS_Report2019.pdf.

22 Megatrends 2023. Understanding an era of surprises. SITRA, https://media.sitra.fi/app/uploads/2023/03/sitra_megatrends-2023_v3.pdf.

23 https://www2.deloitte.com/content/dam/insights/articles/us187225_gov-trends-24/DI_Gov-trends-24.pdf.

- Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (digitalizācija, t.sk. digitālo prasmju attīstība);
- Pakalpojumu vides pilnveides plāns 2024.–2027. gadam (pakalpojumu pārvaldība);
- Valsts pārvaldes modernizācijas plāns 2023.–2027. gadam (cilvēkresursi, iestāžu darbības un procesu pilnveide);
- Cilvēkkapitāla attīstības stratēģija 2024.–2027. gadam²⁴ (darba tirgus paplašināšana, kvalificētu darbinieku piesaiste, pieaugušo izglītība);
- Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam;
- Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam;
- Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnes 2022.–2027. gadam u.c. saistoši politikas plānošanas dokumenti.

Ievērojot ministrijas izvirzītos mērķus un balstoties uz veikto izpēti, secināms, ka stratēģijas mērķi bija piemēroti gan globālajām, gan nacionālajām tendencēm. Šie mērķi joprojām nezaudē savu aktualitāti, tomēr, veidojot jaunu stratēģiju, būtu vēlams pārskatīt akcentus mērķu formulējumos saistībā ar pieaugošu ātruma, inovāciju un MI nozīmi un atbilstoši vides faktoru analīzei (piemēram, *LoNGPESTEL*).

Rezultatīvitate

Detalizēts mērķu un rezultātu sasniegšanas progress ir atspoguļots 7. pielikumā “Darbības stratēģijas 2020.-2023. gadam rādītāju ieviešana”. Ievērojot progresa analīzi un atbilstības kritērija vērtēšanas iznākumu, 5 no 9 mērķiem, kā arī to rezultāti, ir sasniegti plānotajā termiņā (1., 5., 6., 8. un 9. mērķis). Divos gadījumos (4. un 7. mērķis) konstatēts, ka mērķa ietvaros noteiktie rezultāti ir sasniegti laikā, tomēr neprecizitātes mērķa vai rezultāta formulējumos liedz spriest par rezultātiem atbilstošu mērķu sasniegšanas pakāpi. Savukārt vēl divos gadījumos (2. un 3. mērķis) secināts, ka mērķi nav sasniegti stratēģijas darbības termiņā (ir izpildē), jo to kavēja viens kopīgs rezultāts – “izveidota iekšējā mācību sistēma”.

Stratēģijas ieviešanu ietekmēja vairāki negaidīti ārējie faktori – COVID-19 un karš Ukrainā, kam sekoja energoresursu cenu pieaugums. Šie faktori palielināja nodarbināto noslodzi, jo ministrija aktīvi iesaistījās atbalsta pasākumu izstrādē un ieviešanā. COVID-19 ietekmē tika attīstītas attālinātā darba iespējas (rezultāts “Atbalstīts attālināts darbs un elastīgā darba laika izmantošana”), tomēr nevar apgalvot, ka rezultātu izpilde ir ārējo faktoru sekas.

Neskatoties uz ārējo ietekmi, visi plānotie rezultāti, izņemot vienu, ir izpildīti, un uzskatāms, ka stratēģija atbilst rezultatīvitates kritērijam.

Saskaņotība

Labklājības ministrija ir atbildīga par vairākiem politikas virzieniem – darbs, sociālā aizsardzība, bērnu un ģimenes tiesības, personu ar invaliditāti vienlīdzīgas iespējas un dzimumu līdztiesība. Ministrijas atbildībā²⁵ ir virkne uzdevumu valdības deklarācijā (piemēram, uzdevumi Nr. 005, 006, 007, 008, 020, 031, 034, 095, 100, 102, 103, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 148 Deklarācijā par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību) un Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam ([84], [85], [87], [89], [101], [102], [103], [117], [118], [119], [120], [121], [172], [220], [221], [223], [225], [281], [317], [408], [430]), kuri bija saistoši stratēģijas darbības periodā un kuru izpildei bija jānosprauž mērķi operacionālajā līmenī.

Analizējot stratēģijā izvirzītos mērķus, secināms, ka tie ir ne tikai saskaņoti savā starpā, bet arī papildina cits citu. Piemēram, sadarbības pilnveide veicina gan procesu pilnveidi, gan arī pakalpojumu modernizēšanu; savukārt individuāli fokusēta darbinieku izaugsme un vadītāju attīstība un līderība korelē ar attīstītu korporatīvo identitāti un kultūru.

Mērķu izpētes procesā konstatēta to sasaiste ar nozares politikas plānošanas dokumenta – Sociālās aizsardzības un darba tirgus pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam – 5. rīcības virziena “Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pārvaldības stiprināšana” mērķiem. Piemēram, minēto pamatnostādņu mērķi “Uzlabot pakalpojumu pieejamību, mazinot administratīvo slogu klientiem un optimizējot nozares darbības procesus” un “Pārskatīt sociālās aizsardzības un darba tirgus pakalpojumus administrējošo institūciju nodarbināto plānošanas sistēmu, kā arī celt darba nozīmīgumu un panākt adekvātu atalgojumu” atbilst vai papildina stratēģijas mērķus “Attīstīta korporatīvā identitāte un kultūra”, “Darbojas ieguldījumam atbilstoša un valsts pārvaldē konkurētspējīga darbinieku motivācijas sistēma” un “Pārskatīti un modernizēti pakalpojumi”.

24 Projekts (24-TA-273) analīzes brīdī.

25 Ministrija ir minēta kā atbildīgā institūcija.

Stratēģijas mērķi iekļaujas arī citu institūciju izstrādāto politikas plānošanas dokumentu rīcību virzienos. Ņemot vērā stratēģijas prioritāšu un mērķu būtību, analizē tika aplūkoti šādi politikas plānošanas dokumenti: Valsts pārvaldes reformu plāns 2020, Valsts pārvaldes modernizācijas plāns 2023.-2027. gadam, Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam. Analīzes rezultāti ir apkopoti tabulā. Atzīmējams, ka stratēģijas mērķu sasaiste ir konstatēta arī ar ilgtermiņa dokumentu – Nacionālo attīstības plānu 2021.-2027. gadam.

3. tabula

Mērķi	VPRP2020 ²⁶ virzieni	VPMP 2023.– 2027. gadam ²⁷ virzieni	DTP 2021.–2027. gadam ²⁸ virzieni	VPP 2021.–2027. gadam ²⁹ virzieni
1. Attīstīta korporatīvā identitāte un kultūra		Vienota un efektīva valsts pārvalde, cilvēkresursu attīstība		
2. Īstenota vadītāju attīstība un līderība		Vienota un efektīva valsts pārvalde, Cilvēkresursu attīstība		
3. Īstenota individuāli fokusēta darbinieku izaugsme		Cilvēkresursu attīstība		
4. Darbojas ieguldījumam atbilstoša un valsts pārvaldē konkurētspējīga darbinieku motivācijas sistēma	Pilnveidot darba snieguma vadības un novērtēšanas sistēmu	Cilvēkresursu attīstība		
5. Nodrošināta sadarbības dažādība un pilnveide		Vienota un efektīva valsts pārvalde, Valsts pārvaldes digitālā transformācija		
6. Pilnveidoti procesi		Valsts pārvaldes digitālā transformācija	Tautsaimniecības (t.sk. valsts pārvaldes) digitālā transformācija	
7. Pārskatīti un modernizēti pakalpojumi	Celt valsts pārvaldes pakalpojumu vērtību	Valsts pārvaldes digitālā transformācija	Tautsaimniecības (t.sk. valsts pārvaldes) digitālā transformācija	
8. Virzība uz draudzīgu visa veida vides pieejamību, balstīta komandas interesēs un atbilstoša individuālajiem risinājumiem		Viedas darba vides izveide	Digitālās prasmes un izglītība	
9. Darbojas “zaļās” domāšanas princips				Resursu efektīva izmantošana un aprites ekonomika

Izpētes rezultātā konstatēts, ka stratēģija bija ne tikai saskaņota, bet arī adaptīva, ļaujot ministrijai veikt nepieciešamos pasākumus, nemainot prioritātes, mērķus un vērtības neparedzamos apstākļos. Piemēram, procesu pilnveidošana un pakalpojumu pārskatīšana gan COVID-19 gadījumā, gan uzsākoties karam Ukrainā, sasaistē ar vērtībām sekmēja efektīvu iestādes darbu krīzes laikā. Arī jaunas stratēģijas izstrādē rekomendējams apsvērt nākotnē vērstu prioritāšu un mērķu nosprašanu.

26 Valsts pārvaldes reformu plāns 2020, <https://likumi.lv/ta/id/295343-par-valsts-parvaldes-reformu-planu-2020>

27 Valsts pārvaldes modernizācijas plāns 2023.-2027. gadam, <https://likumi.lv/ta/id/341706-par-valsts-parvaldes-modernizācijas-planu-2023-2027-gadam>

28 Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, <https://likumi.lv/ta/id/324715-par-digitalas-transformācijas-pamatnostād-nem-20212027-gadam>

29 Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, <https://likumi.lv/ta/id/335137-par-vides-politikas-pamatnostād-nem-2021-2027-gadam>

DARBĪBAS STRATĒGIJAS 2020.–2023. GADAM RĀDĪTĀJU IEVIEŠANA

Prioritāte	Mērķis	Sasniedzamie rezultāti un to rādītāji	Sasniegtais
Komandā (paš)motivēti, profesionāli un novērtēti darbinieki	1. Attīstīta korporatīvā identitāte un kultūra	Veicināta vērtību iedzīvināšana ✓ iesaistījušos nodarbināto īpatsvars	IZPILDĪTS Īstenota iniciatīva «Virtuālais paldies» (2021. un 2022. gads), izmantojot <i>Peero</i> portālu. ✓ 2022. gada nogalē reģistrēts 191 dalībnieks (97% no personāla, kas ir par 14 procentpunktiem vairāk nekā 2021. gada sākumā), no tiem gada laikā "Paldies" sūtījuši 85 dalībnieki jeb 45%. Iekštīklā regulāri publicēta informācija par iniciatīvas rezultātiem. Noslēgumā apbalvoti vērtību vēstneši.
	2. Īstenota vadītāju attīstība un līderība 3. Īstenota individuāli fokusēta darbinieku izaugsme	Izveidota iekšējā mācību sistēma	PROCESĀ Sagatavots Nodarbināto profesionālās attīstības noteikumu projekts.
	2. Īstenota vadītāju attīstība un līderība	Pilnveidota vadītāju profesionalitāte un līderības kompetence ✓ kompetenci pilnveidojušo vadītāju īpatsvars	IZPILDĪTS ✓ Vadītāju reģistrētā dalība iekšējos mācību un attīstības pasākumos pieauga 2,6 reizes, salīdzinot ar 2016.–2019. gada periodu. Īstenotās iekšējās mācības dažāda līmeņa vadītājiem: 2020. Risku vadība un iekšējās kontroles sistēma (11 vadītāji); Sarunu vadīšana ar darbiniekiem un atgriezeniskās saites sniegšana (12 vadītāji). 2021. Darba izpildes un attīstības mērķi ikgadējo novērtēšanas un attīstības pārrunu kontekstā (13 vadītāji); Prezentēšanas prasmju attīstības kurss vadītājiem. Stāstniecība (14 vadītāji). 2023. Autentiskā līderība un koučings darba vietā (26 vadītāji). Reģistrētas 300 dalības dažādos ārējos mācību un attīstības pasākumos (2016.–2019. gada periodā 116 dalības)*. * Dati par ārējām pasākumiem pieejami indikatīvi atbilstoši nodarbināto sniegtajai informācijai.
	3. Īstenota individuāli fokusēta darbinieku izaugsme	Paaugstināta nodarbināto aktivitāte profesionālajā pilnveidē ✓ pilnveidē iesaistījušos nodarbināto īpatsvars	IZPILDĪTS ✓ Nodarbināto reģistrētā dalība iekšējos mācību un attīstības pasākumos pieauga 3 reizes, salīdzinot ar 2016.–2019. gada periodu. Īstenotās iekšējās mācības nodarbinātajiem: 2020. Dizaina domāšana (18 nodarbinātie). 2021. Emocionālā, psihiskā, mentālā veselība: kas tas ir un kāpēc par to jādomā? (47 nodarbinātie); Psiholoģiskā krīze: no briesmām uz iespējam (61 nodarbinātais); Vēstījuma vizualizēšanas un prezentāciju veidošanas prasmju attīstības kurss (46 nodarbinātie); Prasmes sarunām ar "sarežģītiem" klientiem (21 nodarbinātais). Reģistrētas 943 dalības dažādos ārējos mācību un attīstības pasākumos (2016.–2019. gada periodā 306 dalības)*. * Dati par ārējām pasākumiem pieejami indikatīvi atbilstoši nodarbināto sniegtajai informācijai.
4. Darbojas ieguldījumam atbilstoša un valsts pārvaldē konkurētspējīga darbinieku motivācijas sistēma	Veicināta nodarbināto snieguma novērtēšanas objektivitāte ✓ objektīva vērtējuma saņemšanu atzinušo nodarbināto īpatsvars	IZPILDĪTS ✓ Vidējais vērtējums apgalvojumā "Mans tiešais vadītājs pret mani izturas taisnīgi" nav mainījies un ir samērā augsts – 4,1 pēc 5 punktu skalas. Šim apgalvojumam 2024. gadā piekrit 81,6% aptaujāto*. *Valsts pārvaldes iestāžu darbinieku iesaistīšanās aptaujas rezultāti 2021. gadā (89 respondenti jeb aptuveni 46% nodarbināto), 2022. gadā (120 respondenti jeb aptuveni 61% nodarbināto) un 2024. gadā (152 respondenti jeb 68% nodarbināto).	

Uz rezultātu vērstā sadarbība un snieguma vadība	5. Nodrošināta sadarbības dažādība un pilnveide	leviestas jaunas sadarbības formas ✓ skaits	IZPILDĪTS Iekšējā sadarbība: 1. Ieviesta jauna kopstrādes vide – MS Teams. 2. Iedibinātas kolektīva tiešsaistes tikšanās par aktualitātēm (reizi mēnesī), tostarp kopīga svētku atzīmēšana COVID-19 izraisīto ierobežojumu laikā. 3. Izveidotas tehniski aprīkotas (monitors/dokstacija) kopstrādes telpas individuālam un nelielu grupu darbam. 4. Ieviesta savstarpējā mācīšanās (kolēģis kolēģiem) tiešsaistē (pieejamas ierakstā). 5. Izveidotas un aktualizētas ceļa kartes un videopamācības iekštīklā. 6. Pieejamas nedēļas aktualitātes un notikumu kalendārs iekštīklā, aktualitāšu e-pasta ziņa kolektīvam (reizi nedēļā). 7. Norisinās struktūrvienību prezentācija / iepazīstināšana ar kolēģiem iekštīklā. 8. Iekštīklā nodrošināta emociju zīmju pievienošana rakstiem un rakstu komentēšanas iespēja. 9. Īstenota iniciatīva "Virtuālais paldies". 10. Ieviestas tiešsaistes tikšanās ar padotības iestāžu vadītājiem par aktualitātēm (reizi mēnesī). 11. Ieviestas klātienē tikšanās ar padotības iestādēm par aktualitātēm valsts sekretāra vietnieka līmenī (reizi ceturksnī). Ārējā sadarbība: 12. Tiešsaistes pasākumu īstenošana. 13. Hibrīdpasākumu īstenošana. 14. Īpaša Facebook konta izveide tēmas / mērķa grupas veiksmīgākai sasniegšanai. 15. Radošas iniciatīvas Sarunu festivāla LAMPA ietvaros. 16. Inovatīvas sadarbības formas ar jauniešiem (Lielā Eiroviktorīna, sarunu darbnīcas). 17. Pasākumi dažādu mērķa grupu saliedēšanai (Meža dienas, kopīgi filmas seansi, jauniešu un senioru domnīca u.c.).
	6. Pilnveidoti procesi 5. Nodrošināta sadarbības dažādība un pilnveide	leviests vienots e-pasta risinājums (nozarē)	IZPILDĪTS Vienots e-pasta risinājums nozarē ieviests.
	7. Pārskatīti un modernizēti pakalpojumi 6. Pilnveidoti procesi	Pilnveidoti pakalpojumi ✓ pakalpojumu skaits	IZPILDĪTS 1. Ieviesta vienota nozares dokumentu vadības sistēma LIETVARIS. 2. Precizēts process padotības institūciju pārraudzībai (padotībā esošo iestāžu pārraudzības kārtība). 3. Sagatavota ministrijas rīcība trauksmes gadījumā (trauksmes gatavības plāns). 4. Apstiprināta personas datu aizsardzības sistēma. 5. Nodrošināta sistēmiska pieeja amatu klasificēšanā visās padotības iestādēs.
	6. Pilnveidoti procesi	Veikts nozares informācijas sistēmu datu audits	IZPILDĪTS Veikts labklājības nozares informācijas sistēmu SPOLIS un LabIS datu audits.
	5. Nodrošināta sadarbības dažādība un pilnveide	Pilnveidota iekšējā komunikācija, t.sk. attīstīta iekšējā komunikācijas platforma Intranets (iekštīkls) ✓ lietotāju skaita pieaugums	IZPILDĪTS Kopš 2020. gada pieejama platforma Intranets (iekštīkls) ērtākai savstarpējai saziņai (lieto maksimālais nodarbināto skaits). 2022. gadā papildināta funkcionalitāte, nodrošināta emociju zīmju pievienošana rakstiem un rakstu komentēšanas iespēja, darbinieku dzimšanas dienas atspoguļošana vietnes augšpusē, Ģimenei draudzīgas darba vietas logo izvietošana, kā arī veikti atjauninājumi, uzlabota vadāmība, meklētājs un izveidota atsevišķa sadaļa ar nedēļas jaunumiem tīmekļvietnē. 2023. gadā nodarbinātie aptaujā atzīmējuši, ka ir apmierināti ar ievietotās informācijas apjomu, tāpēc veikti tikai tehniski uzlabojumi. Palielināts platformu Intranets (iekštīkls) lietojošo nozares iestāžu skaits (BAC, VSAA, VDEĀVK). Skatīt arī informāciju par rādītāju – leviestas jaunas sadarbības formas.

	<p>8. Virzība uz draudzīgu visa veida vides pieejamību, balstīta komandas interesēs un atbilstoša individuālajiem risinājumiem</p>	<p>Pieejama aktuāla tīmekļvietne</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ informācijas pārskatīšanas regularitāte ✓ lietotāju skaita pieaugums 	<p>IZPILDĪTS</p> <p>Regulāri pārskatīta informācijas aktualitāte, sagatavota informācija vieglajā valodā, pieejama arī iespēja "Atskaņot tekstu".</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Noteikti atbildīgie un informācijas pārskatīšanas regularitāte – ik ceturksni. ✓ Vidējais mēneša tīmekļvietnes apmeklētāju skaits ir 23 tūkstoši, skaits nemainīgs gada mēnešu griezumā*. <p><small>* Google Analytics dati par 2023. gadu. Nav datu par 2020.–2022. gadu (nebūtu salīdzināmi uzskaites pieejas maiņas dēļ).</small></p>
	<p>2. Īstenota vadītāju attīstība un līderība</p> <p>3. Īstenota individuāli fokusēta darbinieku izaugsme</p> <p>8. Virzība uz draudzīgu visa veida vides pieejamību, balstīta komandas interesēs un atbilstoša individuālajiem risinājumiem</p>	<p>Pilnveidotas darbinieku digitālās prasmes</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ iesaistījušos nodarbināto īpatsvars 	<p>IZPILDĪTS</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Nodarbināto reģistrētā dalība digitālo prasmju attīstības pasākumos pieauga 4,7 reizes, salīdzinot ar 2016.–2019. gada periodu. <p>Ikgadēji sadarbībā ar CERT.LV ekspertiem organizētas arī obligātās mācības informācijas un komunikācijas tehnoloģiju drošības jautājumos.</p> <p>Reģistrētas 156 dalības ārējos digitālo prasmju attīstības pasākumos (33 dalības 2016.–2019. gada periodā)*.</p> <p><small>* Dati par ārējām pasākumiem pieejami indikatīvi atbilstoši nodarbināto sniegtajai informācijai.</small></p>
<p>Atbalstoša, inovatīva un ilgtspējīga darba vide</p>	<p>8. Virzība uz draudzīgu visa veida vides pieejamību, balstīta komandas interesēs un atbilstoša individuālajiem risinājumiem</p>	<p>Atbalstīts attālināts darbs un elastīgā darba laika izmantošana</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pieejamības īpatsvars 	<p>IZPILDĪTS</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 97% respondenti norādīja, ka tiem ir piedāvāta iespēja nepieciešamības gadījumā strādāt attālināti, un 85% – izmantoja šo iespēju*. <p><small>* Valsts pārvaldes iestāžu darbinieku iesaistīšanās aptaujas 2022. gada rezultāti (120 respondenti jeb aptuveni 61% nodarbināto). HoP sistēmā sadalā "Mana darba vieta" nodarbinātajam iespējams atbilstoši norādīt – darbs no biroja vai attālināti (statuss redzams Prombūtnes kalendārā).</small></p> <p>2020.–2023. gada periodā attālinātajam darbam bija 213 pieteikumi (vislielākais –131 pieteikums 2020. gadā, ko ietekmēja arī darba organizācijas maiņa COVID-19 izraisīto ierobežojumu dēļ).</p> <p>Elastīga darba laika izmantošanas pieteikumu skaits ir samazinājies (5 pieteikumi 2023. gadā; 9 – 2022. gadā; 23 – 2021. gadā; 23 – 2020. gadā).</p> <p>2023. gadā saņemts statusa "Ģimenei draudzīga darbavietā" pagarinājums (dalība iniciatīvā kopš 2021. gada).</p>
	<p>9. Darbojas "zaļās" domāšanas princips</p>	<p>Ieviesti/īstenoti "zaļās" domāšanas principa atbalsta pasākumi</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pasākumus skaits 	<p>IZPILDĪTS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Paaugstināta ēku energoefektivitāte, veicot siltināšanas pasākumus. <ul style="list-style-type: none"> ✓ 2023. gada 12 mēnešos par 127 MWh samazinājies siltumenerģijas patēriņš apkurei, salīdzinot ar attiecīgu pārskata periodu 2019. gadā. 2. Pieejama estētiski pievilcīga vide un iespējas darbam svaigā gaisā (veikti iekšpagalma labiekārtošanas darbi). 3. Dzeramā ūdens pieejamība četrās vietās (nodrošinātas energotaupīgas, pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas pieslēdzamas iekārtas ūdens filtrēšanai bez pudeļu nomaiņas). 4. Izstrādāts ēku apkures sistēmas atjaunošanas projekts (īstenošana 2024. gadā).

Galvenie snieguma rādītāji	Sasniegtais
Nodarbināto iesaistīšanās līmenis ir vismaz 60%	<p>IZPILDĪTS</p> <p>Nodarbināto iesaistīšanās līmenis ir 90,83% (83,33% iesaistīti un 7,5% pilnībā iesaistīti), vidējais iesaistīšanās līmenis ir 5,3 (max = 7)*.</p> <p>* Valsts pārvaldes iestāžu darbinieku iesaistīšanās aptaujas 2022. gada rezultāti (120 respondenti jeb aptuveni 61% nodarbināto).</p>
Nodarbināto īpatsvars ar izdegšanas pazīmēm nepārsniedz 20%	<p>IZPILDĪTS</p> <p>Nodarbināto īpatsvars ar izdegšanas pazīmēm ir 17,5%, vidējais izdegšanas līmenis ir 2,9 (max = 5)*.</p> <p>* Valsts pārvaldes iestāžu darbinieku iesaistīšanās aptaujas 2022. gada rezultāti (120 respondenti jeb aptuveni 61% nodarbināto).</p>
Novēršamās personāla mainības līmenis nepārsniedz 10% gadā	<p>IZPILDĪTS</p> <p>2023. gadā novēršamās personāla mainības līmenis sasniedzis 10%, kas ir par 3 procentpunktiem mazāk nekā iepriekšējā gadā (2022. gadā –13%; 2021. gadā – 11%, 2020. gadā – 6%).</p>
Digitalizēto iekšējo procesu skaita pieaugums	<p>IZPILDĪTS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ieviests platformas Intranets (iekštīkls) apsardzes modulis (elektroniska apmeklētāju reģistrēšana, apmeklētāju plūsmas izsekojamība). 2. Digitalizēts inventarizācijas process. 3. HoP sistēmā ieviests modulis "Esmu iepazīties" (dokumentu pakete jauniem darbiniekiem). 4. Resursu pieprasīšanas procesa digitalizācija (sistēma RŪDIS). 5. Ieviesta jauna kopstrādes vide – MS Teams.
Pakalpojumu skaits, kam ieviesti e-risinājumi	<p>IZPILDĪTS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. E-pakalpojums "Pieteikšanās mācībām adoptētāja, audžuģimenes vai specializētās audžuģimenes statusa saņemšanai/ ikgadējai zināšanu pilnveidei". 2. E-pakalpojums "Mani tehniskie palīg līdzekļi". 3. E-veselības papildinājuma izstrāde, nodrošinot iespējas ārstiem e-veselībā izrakstīt ārsta atzinumu, kas nepieciešams, lai persona pieteiktos uz daļu no tehniskajiem palīg līdzekļiem. 4. Pilnveidota informāciju sistēmu funkcionalitāte: <ul style="list-style-type: none"> - vardarbībā cietušo un vardarbību veikušo personu rehabilitācijas, kā arī asistenta pakalpojumā; - tehnisko palīg līdzekļu pakalpojuma modulis; - sociālās rehabilitācijas pakalpojuma personām ar redzes vai dzirdes invaliditāti modulis; - ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru modulis; - sociālo uzņēmumu modulis; - līgumorganizāciju modulis; - nozares informācijas sistēmās ieviestas novada reformas izmaiņas; - būtiskas izmaiņas valsts statistikas gada pārskatā, ieviešot minimālo ienākumu līmeni.
Klientu un partneru apmierinātība ar sadarbību un komunikāciju ir virs vidējā līmeņa	<p>PROCESĀ</p> <p>Paredzēts novērtēt stratēģijas 2024.–2027. gadam izstrādes ietvaros.</p> <p>Kopumā vērtējot valsts pārvaldes darbu atbilstoši labas pārvaldības principiem, visos vērtētajos aspektos ir saņemtas vairāk kā 60% pozitīvu atbilžu*.</p> <p>Lūgti izvērtēt, vai saņemtais pakalpojums atbilst labas pārvaldības kritērijiem pēdējās saskarsmes laikā, visbiežāk aptaujātie uzteica darbinieku profesionālās un klientu apkalpošanas prasmes, piekritot, ka valsts pārvaldes darbinieki bijuši laipni (81%), zinoši un profesionāli (78%), pauda cieņu un pozitīvu attieksmi (77%), runā/ raksta saprotami, vienkāršā valodā (77%) un ir atbildīgi par savu darbu, padarīto (74%). Jomas, kas novērtētas mazliet vājāk, taču joprojām ar augstu atzīmi – elastība, izvēloties piemērotāko risinājumu (64%) un vērsti uz sadarbību (65%)*.</p> <p>* Valsts pārvaldes klientu apmierinātības pētījums 2023 – sabiedriskās domas pētījums par Latvijas iedzīvotāju apmierinātības līmeni, vērtējot valsts pārvaldes iestāžu darbu un iedzīvotāju attieksmi pret valsts pārvaldi kopumā.</p>
Nodarbināto apmierinātība ar iekšējo sadarbību un komunikāciju ir virs vidējā līmeņa	<p>IZPILDĪTS</p> <p>Nodarbināto vidējais vērtējums komandas darbam (kolēģu sadarbībai) ir 4,1 (max = 5)*.</p> <p>* Valsts pārvaldes iestāžu darbinieku iesaistīšanās aptaujas 2022. gada rezultāti (120 respondenti jeb aptuveni 61% nodarbināto).</p>

<p>Nodarbināto īpatsvars, kuri uzskata, ka ministrijas procesi palīdz efektīvāk strādāt, ir vismaz 65%</p>	<p>IZPILDĪTS</p> <p>Nodarbināto vidējais vērtējums apgalvojumā "Iestādē izstrādātās instrukcijas, noteikumi un procedūras palīdz man efektīvi pildīt tiešos pienākumus" ir 3,5 (max = 5)*.</p> <p>* Valsts pārvaldes iestāžu darbinieku lesaistišanās aptaujas 2022. gada rezultāti (120 respondenti jeb aptuveni 61% nodarbināto).</p>
<p>Samazinās izmaksas papīra iegādēm</p>	<p>IZPILDĪTS</p> <p>2020.–2023. gada periodā izmaksas biroja papīra iegādei vidēji gadā samazinājušās par 1,7 tūkst. eiro jeb 43%, vienlaikus par 1,1 tūkst. eiro jeb 77,5% samazinājušās arī izmaksas drukas iekārtu (toneru) iegādei, salīdzinot ar 2019. gadu*.</p> <p>* Ietekmēja arī darba organizācijas maiņa COVID-19 izraisīto ierobežojumu dēļ un turpinātā darba organizēšana hibrīda formā klātienē un attālināti.</p>
<p>Darba plāna pasākumu īstenošanas izpilde noteiktajā laikā ir vismaz 75%</p>	<p>IZPILDĪTS</p> <p>2023. gadā darba plāna pasākumu īstenošanas izpilde noteiktajā laikā ir 75,7% (2022. gadā – 85,3%; 2021. gadā – 99,4%, 2020. gadā – 82,2%).</p>

LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS PUBLISKO PAKALPOJUMU REZULTĀTI

2023	Pieteikto pakalpojumu gadījumu skaits atbilstoši klienta izvēlei						Sūdzības	Kavējumi
	KOPĀ	t.sk. sadalījumā pēc izmantotā kanāla						
		klātie- nē	neklātienē					
			kopā	pasts	elektroniski ³⁰	telefoniski		
Norīkojuma izsniegšana, lai personīgi iepazītos ar adoptējamu bērnu								
<i>Uzsāktie pakalpojumi</i>	22	0	22	20	2	0	0	0
<i>Pabeigtie pakalpojumi</i>	22	0	22	20	2	0		
Atļaujas izsniegšana bērna adopcijai uz ārvalstīm								
<i>Uzsāktie pakalpojumi</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Pabeigtie pakalpojumi</i>	0	0	0	0	0	0		
Kompetentas institūcijas darba aizsardzības jautājumus statusa piešķiršana								
<i>Uzsāktie pakalpojumi</i>	3	0	0	0	3	0	0	0
<i>Pabeigtie pakalpojumi</i>	3	0	0	0	3	0		
Saraksta par personām, kuras ir tiesīgas darboties kā kompetentie speciālisti darba aizsardzības jautājumos, uzturēšana un aktualizācija								
<i>Uzsāktie pakalpojumi</i>	35	0	35	4	31	0	0	0
<i>Pabeigtie pakalpojumi</i>	35	0	35	4	31	0		
Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrācija								
<i>Uzsāktie pakalpojumi</i>	654	0	654	0	654	0	0	0
<i>Pabeigtie pakalpojumi</i>	654	0	654	0	654	0		

30 Elektroniski iesniegtie ietver iesniegumus, kas saņemti e-pastā, portālā latvija.lv un iestādes mājas lapas izveidotajā aplikācijā.

MINISTRIJAS STRUKTŪRA

